

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

«Cπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητά τοῦ πνεύματος ἐν τῷ Συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Ἐφ. δ', 3)

Ίδιοκτήτης:
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Διεύθυνση:
Βασιλέως Γεωργίου Α' 5
241 33, Καλαμάτα

Τηλ.: 2721 023176
Fax: 2721 026478
E-mail: info@xristegi.gr

Ίστοσελίδα: www.xristegi.gr
✉ Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό
Ἑλληνορθόδοξης Μαρτυρίας
ISSN: 1107-8979

Ἐκδότης-Διευθυντής:
Δημήτριος Ν. Καρτσώνης

Δημιουργικό-Παραγωγή:
ΛΥΧΝΙΑ Α.Ε.
τηλ.: 210 3410436 • www.lyhnia.com

Ἐλεύθερη Συνδρομή με ἑνδεικτικό
ποσό τὰ 20 €

IBAN Τραπεζικῶν Λογαριασμῶν
στήν Ἑπωνυμία τοῦ Συλλόγου:

Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος:
GR04 0110 2200 0000 2204 8020 634

Τράπεζα Πειραιῶς:
GR53 0171 3430 0063 4316 3450 051

Alpha Bank:
GR09 0140 5000 5000 0210 1350 567

Eurobank:
GR79 0260 1280 0001 1020 1721 572

228

Καλὴ Σχολικὴ καὶ Ἀκαδημαϊκὴ Χρονιά!...
ΒΑΣΙΛΗΣ Π. ΚΑΥΚΟΠΟΥΛΟΣ

227

Ἀπλὴ Ὁρθόδοξη Δογματικὴ: Ἡ δημιουργία τοῦ Ἀδάμ
ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΝΗΣ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Γ'

229

«Χαῖρε ὁ γνούς Χριστόν διὰ Παύλου...» Ἅγιος Διονύσιος
ὁ Ἀρεοπαγίτης «...χαῖρε πολλοὺς πρὸς Χριστόν ἐπιστρέψας»
ΣΤΑΘΗΣ ΗΛ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

230

Ὁ Ἅγιος Δημήτριος • **ΜΙΧΑΗΛ ΑΥΔΙΚΟΣ**

232

Ἡ Σημαία μας • **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ**

234

Θὰ μπορούσε νὰ εἶχε πῆ «ΝΑΙ» ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς στὸν Γκράτι
τό 1940; • **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΡΙΖΟΣ**

236

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς • **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΩΤ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ**

238

Ἀθνᾶ Μεσολῳρᾶ (1889-1965): Ἡ ἡρωίδα τῆς ἀγάπης
ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΝΗΣ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Γ'

240

Ἡ δύναμη τῆς πίστεως καὶ τῆς προσευχῆς στὴν ἀνάρρωση τῶν
ἀσθενῶν • **ΔΡ ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ ΤΣΙΚΡΙΚΑ**

242

Γεροντικοῦ Διδάγματα: Πολλὰ γίνονται στὸν κόσμον μετὰ
θέλημα τοῦ Θεοῦ γιὰ λόγους πού οἱ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζουν

244

Γνωριμία μετὰ τὴν Κλίμακα: Λόγος δέκατος ἑβδομος - Περὶ
ἀναισθησίας • **ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΕΝΤΗ**

246

«Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ» (Ματθ. 6, 26)
ΜΕΛΕΤΗΣ ΔΑΦΝΟΣ

248

Τὸ θαυμαστὸ θερμορυθμιστικὸ σύστημα τῆς γῆς
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΕΤΡΟΥΛΕΑΣ

250

Ψυχο-γράφημα: «Ἄκου, ψυχολόγε, τί θὰ πῆς στό παιδί μου...»
ΑΓΓΕΛΙΚΗ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΠΑΠΑΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

252

Ἡ ἐλευθερία • **Δ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ**

254

Μέ τὸν φακό τοῦ **ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ**

255

Καλή Σχολική καί Ἀκαδημαϊκή Χρονιά!...

Ἡ νέα σχολική χρονιά 2025-2026 ἤδη ξεκίνησε! Μακάρι οἱ Ἅγιοι πού τελέσθηκαν, νά ἀγιάσουν καί νά ἐξαγιάσουν μαθητές καί εκπαιδευτικό προσωπικό, ἀλλά καί νά συμβάλουν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι στό νά ξεπεραστοῦν τά πολλαπλά καί συσσωρευμένα προβλήματα τῆς Παιδείας μας. Γεμίσαμε τά μυαλά μας μέ γνώσεις, καί μάλιστα ἐξειδικευμένες, πολλές φορές ἄχρηστες, ἐνῶ ἀδειάσαμε τίς καρδιές μας!... Ἡ ἐκπαιδευτική κοινότητα ἐν γνώσει τῆς ἀποϊεροποίησε τήν ἀποστολή της! Ὅμως, τά παιδιά μας, ὁλοένα καί πιο πολύ «παίζουν» μέ τό θράσος καί ὄχι μέ τό ἦθος! Καί μή μοῦ πεί κάποιος ὅτι εἶναι θέμα μόνο οἰκογένειας...

+++

Τό δυστύχημα εἶναι ὅτι ξεκίνησε ἡ νέα σχολική χρονιά μέ κλειστές 766 σχολικές μονάδες! Πραγματικά, τραγική πραγματικότητα στήν Πρωτοβάθμια καί Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση... Ἐδῶ, βεβαίως, ἀναδεικνύεται ἡ μεγάλη πληγή τῆς πατρίδας μας πού ὀνομάζεται «Δημογραφικό»! Ἀνεβοκατεβαίνουν Κυβερνήσεις, ἀλλά καμμιά δέν κοίταξε ἀκόμη εὐθύβολα καί

Γεμίσαμε τά μυαλά μας μέ γνώσεις καί μάλιστα ἐξειδικευμένες, πολλές φορές ἄχρηστες, ἐνῶ ἀδειάσαμε τίς καρδιές μας!...

μέ πατριωτική καί ἐθνική εὐθύνη τό ζήτημα. Ἐάν τό Ὑπουργεῖο Παιδείας δέν στοχεύει στό μέλλον τῆς νέας γενιάς, μέ συγκεκριμένο πλάνο ὄχι μόνο μέ βάση τόν τεχνοάνθρωπο πού μέ μαθηματικό τρόπο ὁδηγεῖ στόν μαζάνθρωπο καί, συνεπῶς, στόν ἀπολύτως χειραγωγούμενο αὐριανό πολίτη, ἀλλά καί ἠθικό ἄνθρωπο, τότε, τό «παιγνίδι» θά χαθεῖ!

+++

Κατά τήν ταπεινή μας γνώμη, ἡ αἴθουσα τοῦ σχολείου εἶναι ἕνας νάος, ὅπου θά πρέπει νά ἱερουργεῖται ἕνα μυστήριο ἀληθινῆς δημοκρατίας, πραγματικῆς δημιουργίας, οὐσιαστικῆς γνώσης, μέ παράλληλη καλλιέργεια

τοῦ ἦθους, μέ παρότρυνση σέ ἐξάσκηση οὐσιαστικῶν δεξιοτήτων. Ἐπιβάλλεται ἡ οὐσιαστική συνεργασία σχολείου καί οἰκογένειας, μέ τόν διορισμό κοινωνικῶν λειτουργῶν, ψυχολόγων κ.λπ.... Ἐπιβάλλεται εἰδικοί ἐπιστήμονες τῆς Ἀστυνομίας νά διδάσκουν, κατά τακτά χρονικά διαστήματα, τήν ὀδική συμπεριφορά στά παι-

Τι σπουδαῖο θά ἦταν νά εἶχαμε Σχολικούς Συμβούλους, τρόπον τινά, ἕναν Παπαδιαμάντη, ἕναν Σολωμό, ἕναν Μακρυγιάννη, πού δέν ἦταν καθόλου ἀναχρονιστές, ἀλλά πραγματικά προοδευτικοί!

διά μας. Θυμηθεῖτε, μόνο, τό τελευταῖο διάστημα, δηλ. τό καλοκαίρι πού πέρασε, πόσα παιδιά θρηνήσαμε στήν ἀσφαλτο... Μήπως πρέπει νά ξανασκεφθοῦμε τήν εἴσοδο τῆς Θεολογικῆς ἐπιστήμης στά σχολεῖά μας; Τί σπουδαῖο θά ἦταν νά εἶχαμε Σχολικούς Συμβούλους, τρόπον τινά, ἕναν Παπαδιαμάντη, ἕναν Σολωμό, ἕναν Μακρυγιάννη, πού δέν ἦταν καθόλου ἀναχρονιστές, ἀλλά πραγματικά προοδευτικοί!

+++

Κατακλείω τίς σκέψεις αὐτές μέ τό ὄραμα ἑνός σπουδαίου παιδαγωγοῦ, τοῦ Νικηφόρου Ζήση, ὁ ὁποῖος εἶχε σκοτωθεῖ πρό πολλῶν ἐτῶν στό ἀεροπορικό δυστύχημα τῆς Κοζάνης (τῆς 23ης Νοεμβρίου 1976). Τό συμπυκνῶν μέ τήν ἐξῆς παρότρυνση πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικούς: Νά ἀνακαλύψουν, σέ συνεργασία μέ τοὺς γονεῖς, τρόπους καλλιέργειας τῶν ἐννοιῶν τοῦ σεβασμοῦ, τοῦ κοινωνισμοῦ καί τῆς ἑλληνικῆς αὐτοσυνειδησίας πέρα ἀπὸ ἐθνικιστικές μισαλλοδοξίες, μίση καί πάθη!

+++

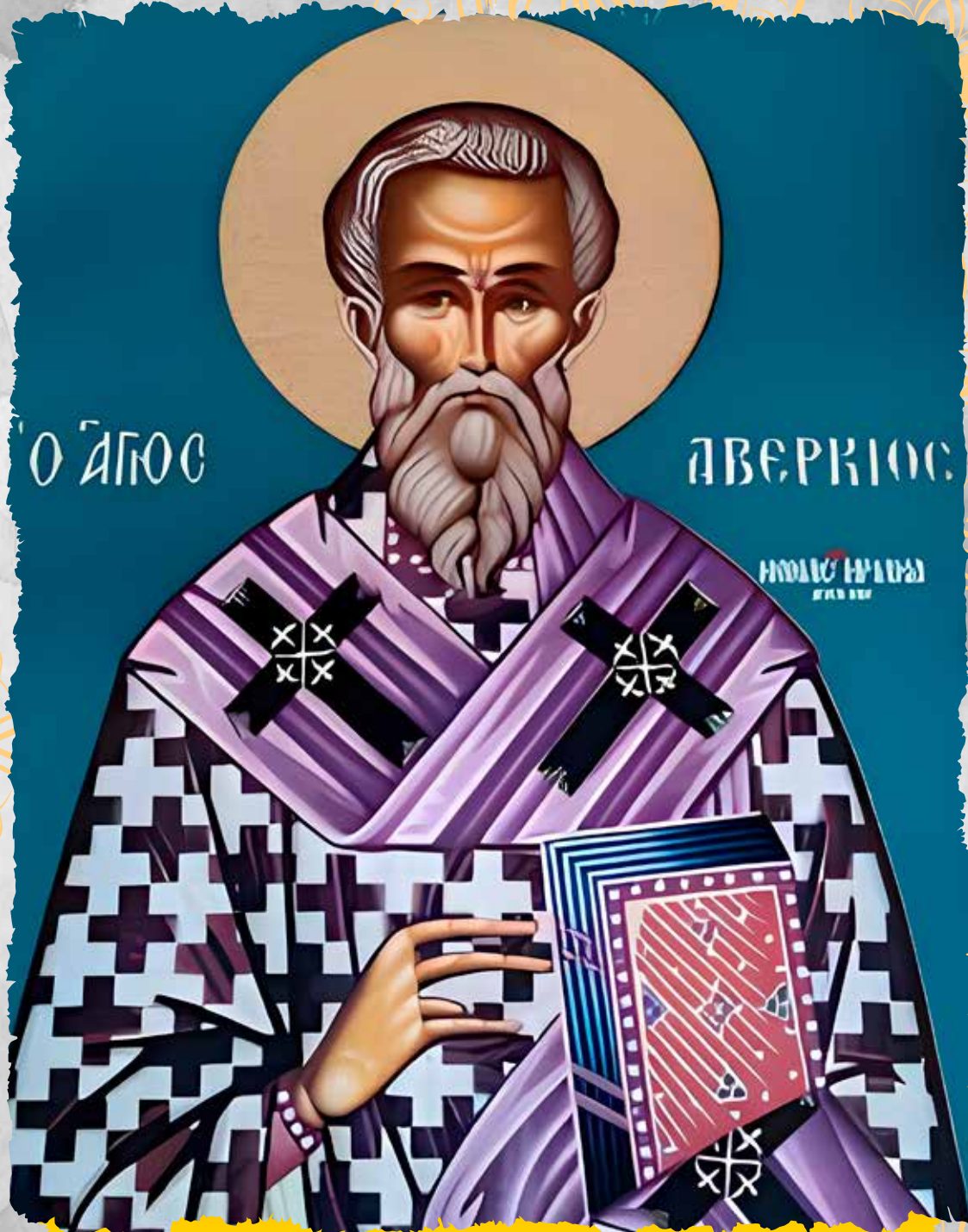
Καλή, παραγωγική καί ὁμορφη σχολική χρονιά σέ ὅλες τίς μαθήτριες, τοὺς μαθητές καί φοιτητές μας, καθὼς καί σέ ὅλη τήν ἐκπαιδευτική κοινότητα, ἀπὸ τήν ὁποία ὁ λαός μας προσδοκᾷ πολλά!...

Βασίλης Π. Καυκόπουλος

Ὁ ἍΓΙΟΣ

ΑΒΕΡΚΙΟΣ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΙΕΡΑΠΟΛΗΣ

Ὁσιος Ἀβέρκιος ὁ Ἰσαπόστολος καὶ θαυματουργός
Ἐπίσκοπος Ἱεράπολης
(τιμᾶται τὴν 22^α Ὀκτωβρίου)

Ἡ δημιουργία τοῦ Ἀδάμ

Διαβάζουμε στό Β' Κεφάλαιο τῆς Γενέσεως: «Καί ἔπλασεν ὁ Θεός τόν ἄνθρωπον χοῦν ἀπό τῆς γῆς καί ἐνεφύσησεν εἰς τό πρόσωπον αὐτοῦ πνοήν ζωῆς καί ἐγένετο ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν» (στίχ. 7).

Τό «ἔπλασεν» δηλώνει τήν ιδιαίτερη φροντίδα γιά τό ἀνθρώπινο σῶμα. Ἔπλασε λαβών «χοῦν ἀπό τῆς γῆς». Ἔλαβε τό σύνθετο χῶμα ἀπό τή γῆ, αὐτό πού πατᾶμε. Γι' αὐτό καί «Ἀδάμ» σημαίνει «χοϊκός».

Εἶναι, δέ, χαρακτηριστικό ὅτι ὁ Θεός δέν ἔλαβε κάτι ἀπό τό ὑπέδαφος τοῦ ἐδάφους, ὅπως χρυσό ἢ ἄργυρο, ἀλλά τό ἀπλό χῶμα τῆς γῆς. Καί τό χῶμα αὐτό στά παντοδύναμα χέρια τοῦ Θεοῦ γίνεται, μέ τήν πανσοφία Του, τό τελειότερο δημιούργημα, ὁ ἄνθρωπος!

Τό ὅτι μᾶς ἔπλασε ἀπό χῶμα θέλει νά μᾶς διδάξει ὅτι δέν πρέπει νά ὑπερηφανευόμεθα, ἀλλά νά συνειδητοποιοῦμε ὅτι εἴμαστε χῶμα, γῆ καί σποδός.

Στή συνέχεια, ὅμως, ὑπάρχει καί τό καταπληκτικό γιά τόν

ἄνθρωπο, τό ὑπέρτερο καί τό ἐξάισιο. Γράφει τό ἱερό κείμενο: «Καί ἐνεφύσησεν εἰς τό πρόσωπον αὐτοῦ πνοήν ζωῆς». Δηλαδή, μέ τό σῶμα ὁ Θεός συνέδεσε καί τήν ψυχή, ἡ ὁποία δέν εἶναι ὑλικό δημιούργημα. Ἡ ψυχή εἶναι ἄυλος, λεπτή, νοερά, δημιούργημα οὐράνιο καί θεῖο!

Μάλιστα, ἡ ἐμφύσηση τῆς πνοῆς ἐμφαίνει τήν ἐσωτάτη σχέση, τήν πνευματική σχέση μέ τόν Θεό. Τό πρῶτο πού βλέπει ὁ Ἀδάμ, ὅταν ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμούς του, εἶναι ὁ Θεός! Ἡ σχέση Θεοῦ καί ἀνθρώπου εἶναι σχέση ἐξαρτήσεως, ἀναφορᾶς. Ἐδῶ ἐδράζεται τό γεγονός τῆς θρησκείας. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι θρησκευτικό ὄν! Θρησκεύει. Ἐκζητεῖ τόν Θεόν. Προσεύχεται. Ἐχει ἐμφυτη ἀναφορά πρὸς τά ἄνω. Καί τοῦτο δέν ξεριζώνεται ἀπό τό ἐσώτατο «εἶναι» τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Ἀδάμ,

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μάνης
κ. Χρυσόστομος Γ'

«Χαῖρε ὁ γνούς Χριστόν διά Παύλου...» Ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης «...χαῖρε πολλούς πρὸς Χριστόν ἐπιστρέψας»

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης εἶναι ὁ Πολιοῦχος τῶν Ἀθηνῶν. Γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα τὸ 9 μ.Χ. Μετὰ τὰ ἐγκύκλια μαθήματά του, καὶ ἐνῶ ἦταν ἀκόμα νεαρός, ταξίδεψε στὴν Αἴγυπτο. Βρέθηκε στὴν Ἡλιούπολη τῆς Αἰγύπτου, κοντὰ στὸ σημερινὸ Κάιρο. Ἡ παραμονή του στὴν Αἴγυπτο συνέπεσε μὲ τὴν ἡμέρα τῆς Σταυρώσεως τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν ὁποία –σύμφωνα μὲ τὸ Ἱερὸ Εὐαγγέλιο– σκοτίσθηκε καὶ ὁ ἥλιος. «Ἀπὸ δέ ἑκτῆς ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης» (Μάτθ. 27, 45). Ὁ Ἅγιος Διονύσιος συγκλονίστηκε ἀπὸ τὸ φαινόμενο καὶ ἀναφώνησε: «Ὁ Θεὸς πάσχει ἢ τὸ πᾶν ἀπόλλυται». Φύλαξε, δέ, στὰ συρτάρια τῆς μνήμης του τὴν ὥρα καὶ τὴν ἡμέρα τοῦ υπερφυσικοῦ γεγονότος.

Ἡ παραμονή του στὴν Αἴγυπτο συνέπεσε μὲ τὴν ἡμέρα τῆς Σταυρώσεως τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν ὁποία –σύμφωνα μὲ τὸ Ἱερὸ Εὐαγγέλιο– σκοτίσθηκε καὶ ὁ ἥλιος.

Ἐπιστρέφοντας στὴν Ἀθήνα καί, κατὰ τὴν κάθοδο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ τὴ Μακεδονία στὴν Ἀθήνα, ἄκουσε τὸν λόγο πού ἐκεῖνος ἀπεύθυνε στοὺς Ἀθηναίους στὴν Πνύκα, μιλώντας τους γιὰ τὸν «ἄγνωστο Θεό» –νά θυμηθοῦμε ὅτι ὑπῆρχε μνημεῖο ἀφιερωμένο «τῷ ἀγνώστῳ Θεῷ». Ὅταν, δέ, ὁ Παῦλος ἀναφέρθηκε καὶ στὴ Σταύρωση τοῦ Κυρίου, ὁ Ἅγιος

Διονύσιος θυμήθηκε τὴ συσχότιση τοῦ ἡλίου στὴν Αἴγυπτο καὶ ξεδιάλυνε τὸ υπερφυσικὸ φαινόμενο τῆς συσχότισης. Πίστεψε, ἀμέσως, στὸν Χριστό καὶ μὲ τὴν οἰκογένειά του βαπτίσθηκαν τὸ ἔτος 52 μ.Χ. Τὸ γεγονὸς ἀναφέρεται στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων μὲ τὴν ἐξῆς φράση: «Τινὲς δέ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἕτεροι σύν αὐτοῖς» (Πράξ. 17, 34).

✠ ✠ ✠

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ταξίδεψε στοὺς Ἁγίους Τόπους καὶ συνάντησε τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο. Ἀπὸ τὴν ἐμφάνισή της ἐντυπωσιάστηκε καὶ φέρεται νὰ εἶπε: «Τὸ παρουσιαστικὸ της, τὰ χαρακτηριστικὰ της, ἢ ὅλη ἐμφάνισή της μαρτυροῦν ὅτι εἶναι πράγματι μητέρα τοῦ Θεοῦ». Ξαναπῆγε πάλι στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ παρέστη στὴν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου.

*Ὅταν, δέ, ὁ Παῦλος ἀναφέρθηκε καί
στή Σταύρωση τοῦ Κυρίου, ὁ Ἅγιος
Διονύσιος θυμίστηκε τή συσκότιση τοῦ
ἡλίου στήν Αἴγυπτο καί ξεδιάλυνε τό
ὑπερφυσικό φαινόμενο τῆς συσκότισης.*

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης
διετέλεσε Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν καί εἶχε
μαρτυρικό τέλος. Τό πέρασμά του ἀπ’
τή θέση τοῦ Ἐπισκόπου ὑπῆρξε ἡχηρό
γιά τήν τοπική Ἐκκλησία.

Ἡ Ἀθήνα τόν ἔχει τιμήσει μέ τήν
ἀνέγερση δύο Ἱερῶν Ναῶν πού φέρουν
τό ὄνομά του. Ἐνας εἶναι ὁ Ὁρθόδο-
ξος Ἱερός Ναός στήν ὁδὸ Σκουφᾶ, στό
Κολωνάκι (στό κέντρο τῶν Ἀθηνῶν)
καί ὁ ἄλλος (Ρωμαιοκαθολικός Ναός)
ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου (στό κέν-
τρο τῶν Ἀθηνῶν, ἐπίσης). Τό ὄνομά
του φέρει, ἀκόμα, καί ὁ πεζόδρομος
περιμετρικά τοῦ ἱεροῦ βράχου τῆς
Ἀκροπόλεως.

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος εἶναι καί Πο-
λιούχος τῆς πόλεως τῶν Γαργαλιάνων
Μεσσηνίας, ἀλλά καί ἐνός χωριοῦ στὸν

*Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης
ταξίδεψε στοὺς ἁγίους Τόπους καί συ-
νάντησε τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο.*

Νομό Ἡρακλείου Κρήτης, πού φέρει
καί τό ὄνομά του καί λέγεται «Διο-
νύσι».

Ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει τή
μνήμη του στίς 3 Ὀκτωβρίου καί οἱ
Δικαστικοί τόν ἔχουν ὡς Προστάτη
τους -δικαιολογημένα- ἀφοῦ διετέλε-
σε μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου
τῆς Ἀθήνας, δηλαδή τοῦ Ἀρείου Πάγου
(ἐξ οὗ καί ἡ ἐπωνυμία του «Ἀρεοπα-
γίτης»).

Κατά τήν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς του
ψάλλεται τό Ἀπολυτίκιό του,

Ἦχος πλ. δ΄

Χρηστότητα ἐκδιδαχθεῖς,
καί νήφων ἐν πᾶσιν, ἀγαθήν
συνείδησιν ἱεροπρεπῶς
ἐνδυσάμενος, ἤντλησας ἐκ τοῦ
Σκεύους τῆς ἐκλογῆς τά
ἀπόρρητα, καί τήν πίστιν
τηρήσας, τόν ἴσον δρόμον
τετέλεκας, Ἱερομάρτυς
Διονύσιε. Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ,
σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

καί τό Κοντάκιό του,

Ἦχος πλ. δ΄

Τὰς οὐρανίους διαβάς πύλας ἐν
πνεύματι, μαθητευθεῖς τῷ ὑπέρ
τρεῖς οὐρανοῦς φθάσαντι,
Ἀποστόλω, Διονύσιε, τῶν ἀρρήτων
ἐπλουτίσθης πᾶσαν γνῶσιν καί
κατηύγασας, τοὺς ἐν σκότει
ἀγνωσίας πρὶν καθεύδοντας,
διό κράζομεν, Χαίροις Πάτερ
παγκόσμιε.

**Εἶθε ἡ εὐλογία του
νά σκεπάζει ὅλους μας!**

Στάθης Ἦλ. Παρασκευόπουλος

Ὁ Ἅγιος Δημήτριος

Κάθε μέρα ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ κάποιο ἢ κάποια ἐκλεκτά της παιδιά.

Στρατιές ὁλόκληρες εἶναι ἐκεῖνοι πού ὁμολόγησαν τόν Χριστό μπροστά στούς ἀνθρώπους. Ἐκεῖνοι πού πείνασαν καί δίψασαν τήν ἀρετή καί τήν τελειότητα· πού «ἔπεσαν» οἱ ἴδιοι, γιά νά θριαμβεύσει ἡ Ἀλήθεια· πού ἀγωνίστηκαν κι ἔγιναν μάρτυρες, γιά νά ἐπικρατήσει ἡ δικαιοσύνη.

Εἶναι μεγάλο λάθος νά νομισθεῖ πώς ὁ κόσμος τῶν Ἀγίων εἶναι ἕνας κόσμος μακρινός, ξένος γιά μᾶς, ἐπειδή τάχα—σήμερα τοῦλάχιστον— δέν ἔχει τίποτα νά μᾶς πεῖ.

Ἄν φροντίζαμε νά τόν πλησιάσουμε αὐτόν τόν κόσμο—καί τοῦτο ἀφήνεται στή δική μας πρωτοβουλία— ὄχι ἀπλῶς μέ τήν περιέργεια ἑνός περιηγητῆ, ἀλλά μέ τή θέρμη διψασμένου ἐλαφιοῦ, πόσα δέν θά μαθαίναμε!... Μελετοῦμε τούς ποιητές συχνά καί συγκινοῦμαστε μέ τό ἀθάνατο τραγούδι τους. Δέ θά ἔναι μικρότερη σέ ἔνταση ἡ ἐσωτερική δόνηση, ὅταν ἡ κοινωνία μας μέ τούς Ἁγίους μᾶς φανερώνει τό φῶς τους, τή θυσία τους, τήν ἀγάπη τους!

Σ' αὐτό ἀποβλέπει πάντα τό παρόν περιοδικό. Καί ὁ χρόνος μᾶς καλεῖ νά τήν ἀφιερῶσουμε στόν μεγάλο μας Ἅγιο Δημήτριο, πού τιμᾶται ἰδιαίτερα στήν Ὁρθόδοξη Ἑλλάδα αὐτόν τόν μῆνα.

Ἐξῆσε τόν 3ο μ.Χ. αἰῶνα. Βλαστός ἐξοχῆς οἰκογένειας, εἶχε ὅλη τήν ἄνεση καί τή δίψα νά μορφωθεῖ, ὅπως ἔπρεπε στήν ἐποχή του.

Ὡς φυσική συνέπεια αὐτῆς τῆς μόρφωσης, ἀκολουθεῖ τό ἀνέβασμα σέ ὑψηλά ἀξιώματα, στρατιωτικά καί πολιτικά.

Ἐγινε στρατηγός. Ἐγινε καί ἀνθύπατος τῆς Ἑλλάδος, τήν ἐποχή του Μαξιμιανοῦ.

Καί ἦταν ὁ Ἅγιος Δημήτριος «χαρίεις τήν μορφήν, ψυχὴν δέ χαριέστερος», «ἡδὺς τό φθέγμα, τόν τρόπον ἡδύτερος», «γλυκύς τόν λόγον, τό ἦθος γλυκύτερος». Μιά ὁλοκληρωμένη, μέ ἄλλα λόγια, προσωπικότητα.

Εἶναι μεγάλο λάθος νά νομισθεῖ πώς ὁ κόσμος τῶν Ἀγίων εἶναι ἕνας κόσμος μακρινός, ξένος γιά μᾶς, ἐπειδή τάχα—σήμερα τοῦλάχιστον— δέν ἔχει τίποτα νά μᾶς πεῖ.

Ἡ ἥρεμη μορφή του, ἡ ἀκτινοβολοῦσα ψυχὴ του, τό λαμπρό ἦθος του ὑπῆρξαν ἀναμφισβήτητα καρποὶ τῆς χριστιανικῆς διαπαιδαγώγησης, πού ἀπό μικρό παιδί ἔλαβε.

Ἀγάπησε τόν Χριστό, μέ ὅλη τή δύναμη τῆς νεανικῆς του καρδιάς, τήν ἀλήθεια τοῦ Ὁποίου θέλησε νά μεταδίδει, ὅσομποροῦσε πιό πλατιά. Κυρίως, μεταξὺ τῶν νέων.

Ἄν φροντίξαμε νά τόν πλησιάσουμε αὐτόν τόν κόσμο —καί τοῦτο ἀφήνεται στή δική μας πρωτοβουλία— ὄχι ἀπλῶς μέ τήν περιέργεια ἐνός περιηγητῆ, ἀλλά μέ τή θερμή διψασμένου ἐλαφιοῦ, πόσα δέν θά μαθαίναμε!...

Ἡ ἔντονη κατηχητικὴ του δράση μέσα σ' ἓναν ἔντονα εἰδωλολατρικὸ κόσμο, προκάλεσε τήν ὀργή τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ καί εἶχε σάν ἐπακόλουθο τόν μαρτυρικὸ του θάνατο.

Βρίσκεται μέ τόν βασιλιᾶ σέ καθημερινή «κόντρα», «κόντρα» πού συνεχῶς ὀξύνεται. Ἀρνεῖται νά θυσιάζει σέ ἀνυπαρκτοὺς θεοὺς.

Ὅμως αὐτὸ μετράει ὡς προσβολή πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. Καί ὁ αὐτοκράτορας τὸ «κρατάει»...

Ἡ σύγκρουση κορυφώνεται στὴν ἀναμέτρηση Νέστορα-Λυαίου. Ἡ νίκη τοῦ Νέστορα λογίζεται ὡς καρπὸς τῆς εὐλογίας τοῦ Δημητρίου, καί ὁ αὐτοκράτορας μαίνεται γι' αὐτό. Τελικὰ ὁ Δημήτριος ὀδηγεῖται στὸν μαρτυρικὸ θάνατο.

Ὁ Ἅγιος, ὅμως, ὑπῆρξε, καί μετὰ τὸν θάνατό του, γιὰ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς «χορηγὸς ἀγαθῶν», «παντοίων νοσημάτων ἱατρός», «ἥλιος, οὐρανός, θάλασσα...». Ἀθλοφόρος καί ἀθλητῶν σημαιοφόρος.

Εὐκολο ἦταν «νά ζήσει τή ζωὴ του». Προτίμησε, ἐν τούτοις ἓναν ἄλλο δρόμο, τραχὺ καί δύσκολο: Ἐκεῖνον τοῦ μαρτυρίου, μὰ πού ὀδηγεῖ ὅπωςδῆποτε στὴν ἀθανασία.

Οἱ μεγάλες κατακτήσεις — καί μάλιστα ἢ πιό μεγάλη — δηλ. τὸ πέρασμα στὴν αἰωνιότητα — ἀπαιτεῖ δύσκολη πορεία. Καί οἱ νέοι, οἱ σύγχρονοι νέοι, πλασμένοι ἀκριβῶς γιὰ τίς κατακτήσεις «ψηλῶν κορυφῶν», θά πρέπει νά ἐμπνέονται ἀπὸ τὸ παράδειγμά του.

Γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη «ὁ μόνος ἀκριβῆς φρουρός» καί «ὁ πύργος Θεσσαλονίκης ὁ ἀπόρρητος».

Γιὰ τοῦτο, οἱ Ἕλληνες τοῦ ὀφείλουμε τὴν πρώτη, μετὰ τὴν Παναγία μας, τιμή.

Ἀνακεφαλαιώνοντας καί φυλλομετρώντας τὴ ζωὴ του, δέν πρέπει νά ξεχνοῦμε πὼς κάποτε, νέος καί αὐτός, τοῦ χαμογέλασε «ὁ κόσμος» ἀπὸ τὰ πρῶτα του βήματα, δίνοντάς του ἓνα πλήθος ὑποσχέσεων.

Εὐκολο ἦταν «νά ζήσει τή ζωὴ του». Προτίμησε, ἐν τούτοις, ἓναν ἄλλο δρόμο, τραχὺ καί δύσκολο: Ἐκεῖνον τοῦ μαρτυρίου, μὰ πού ὀδηγεῖ ὅπωςδῆποτε στὴν ἀθανασία.

Ἔτσι μᾶς διδάσκει πὼς οἱ μεγάλες κατακτήσεις — καί μάλιστα ἢ πιό μεγάλη — δηλαδή τὸ πέρασμα στὴν αἰωνιότητα — ἀπαιτεῖ δύσκολη πορεία. Καί οἱ νέοι, οἱ σύγχρονοι νέοι, πλασμένοι ἀκριβῶς γιὰ τίς κατακτήσεις «ψηλῶν κορυφῶν», θά πρέπει νά ἐμπνέονται ἀπὸ τὸ παράδειγμά του.

Ὁ Ἅγιος Δημήτριος, προστάτης κατ' ἐξοχὴν τῶν νέων, τοὺς ὁποίους ἰδιαίτερα ἀγάπησε, θά τοὺς εὐλογεῖ. Θά τοὺς ἐνισχύει καί θά τοὺς κατευθύνει στὸν σκληρὸ τους ἀγῶνα. Στούς νέους μας ἀπομένει μόνον νά πάρουν τὴν ἀπόφαση νά τὸν μιμηθοῦν.

Μιχαὴλ Αὐδίκος

Ἡ Σημαία μας

Ἡ σημαία δέν εἶναι ἓνα ἀπλό ἀντικείμενο, ἀλλά τό ἱερότερο σύμβολο κάθε χώρας.

Γιά τήν πατρίδα μας, τήν Ἑλλάδα μας, ἡ σημαία τιμᾶται στίς 27 Ὀκτωβρίου, παραμονή τῆς ἐπετείου τοῦ «Ὅχι» καί ἔχει πολλαπλούς συμβολισμούς :

Ἡ σημαία δέν εἶναι ἓνα ἀπλό ἀντικείμενο, ἀλλά τό ἱερότερο σύμβολο κάθε χώρας.

Τό γαλάζιο καί τό λευκό τῶν χρωμάτων της συμβολίζουν τή γαλάζια Ἑλληνική θάλασσα μέ τά λευκά ἀφρισμένα κύματά της.

Οἱ ἑννέα ὀριζόντιες γραμμές συμβολίζουν τίς ἑννέα συλλαβές τοῦ συνθήματος τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821:

Ε – ΛΕΥ – ΘΕ – ΡΙ – Α

Η' – ΘΑ – ΝΑ – ΤΟΣ

καί χύθηκε πολύ αἷμα γι' αὐτή τήν ἐλευθερία...

Ὁ λευκός σταυρός συμβολίζει τήν Ὀρθόδοξη Χριστιανική Πίστη τῶν Ἑλλήνων. Ἑλληνισμός καί Χριστιανισμός συμπορεύονται.

Εἶναι τό ἐθνικό μας σύμβολο στό ὁποῖο ἀποδίδεται ἰδιαίτερη καί ἀνυπέρβλητη τιμή. Σέ αὐτή συμπεκνώνεται ἡ ἱστορία, τό παρελθόν, τό παρόν καί τό μέλλον της. Δέν εἶναι τυχαῖο, λοιπόν, γιατί ἀρκετά νομοθετήματα ἀναφέρονται σέ αὐτή:

- Τό ἄρθρο 6 τοῦ Α.Ν. 447/1937 «Περί τοῦ τρόπου ἀπονομῆς σεβασμοῦ εἰς τήν ἐθνική σημαίαν καί γενικῶς τά ἐθνικά σύμβολα».

Εἶναι τό ἐθνικό μας σύμβολο στό ὁποῖο ἀποδίδεται ἰδιαίτερη καί ἀνυπέρβλητη τιμή.

- Τό ἄρθρο 1, τοῦ Νόμου 851/1978 «Περί ἐθνικῆς Σημαίας, τῶν Πολεμικῶν Σημαίων καί τοῦ Διακριτικοῦ Σήματος τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας».

- Τό ἄρθρο 191 Α, τοῦ Ποινικοῦ Κώδικα «Περί προσβολῆς συμβόλων ἢ τόπων ἰδιαίτερης ἐθνικῆς ἢ θρησκευτικῆς σημασίας» (Ν. 4619/2019).

- Τό ἄρθρο 155, τοῦ Ν.Δ 187/1973 – Κώδικα Δημοσίου Ναυτικοῦ Δικαίου, «Ἐπαρσις ἐθνικῆς σημαίης καί σημαιοστολισμός».

- Τό ἄρθρο 20, τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Λιμένα, «Ἑλληνική σημαία στά ξένα καί ἐλληνικά πλοῖα».

Σέ αὐτή συμπεκνώνεται ἡ ἱστορία, τό παρελθόν, τό παρόν καί τό μέλλον της.

- Ὁ ὅρκος τοῦ Ἑλλήνα Στρατιώτη, πρὸς τήν πατρίδα, ἀναφέρει: «Νά ὑπερασπίζω..., μέχρι τῆς τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵματός μου, τάς Σημαίας. Νά μὴν τάς ἐγκαταλείπω, μηδέ νά ἀποχωρίζομαι ποτέ ἀπ' αὐτῶν».

Ἐάν ἡ ἀξία της περιοριζόταν ἀπλᾶ στίς ιδιότητες της ὡς ἀντικειμένου, ὅπως τὸ σχῆμα, τὸ χρῶμα, ἡ αἰσθητικὴ, δέν θά χυνόταν τόσο αἶμα γι' αὐτήν.

Ἐάν ἡ ἀξία της περιοριζόταν ἀπλᾶ στίς ιδιότητες της ὡς ἀντικειμένου, ὅπως τὸ σχῆμα, τὸ χρῶμα, ἡ αἰσθητικὴ, δέν θά χυνόταν τόσο αἶμα γι' αὐτήν. Μέσα της, περικλείεται ὅλη ἡ ἰδέα τῆς πατρίδας καὶ τοῦ κράτους.

Ὑπάρχουν στήν ἱστορία μας ἥρωικές πράξεις καὶ πρωτοβουλίες γιὰ τὴ σημαία, πραγματικά ἀξέχαστες καὶ πρὸς μίμηση.

Ἄς τίς θυμηθοῦμε:

Ξεχνιέται ὁ γενναῖος σημαιοφόρος πού σκοτώθηκε ἀπὸ ἐχθρικά πυρά, τὴ στιγμή πού ἔστηνε τὴν Ἑλληνικὴ Σημαία στήν κορφή του Μπιζανίου τὸ 1912; Στὴ μάχη πού ἀκολούθησε σκοτώθηκαν δέκα στρατιῶτες, γιὰ νά μὴν πέσει ἡ σημαία στὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ. Στό τέλος, ὁ λοχίας πού εἶχε ἀπομείνει, ὀρμησε στοῦ ὕψωμα, ἀγκάλιασε τὴ σημαία, κατρακύλησε αἰμόφυρτος στήν πλαγιά καὶ ὅταν ἔφθασε στόν δι-οικητὴ τοῦ τάγματος, στάθηκε ὀρθίος καὶ χαιρέτησε ἀναφέροντας: «Κύριε διοικητά, ἔχω τὴν τιμὴ νά σᾶς παρα-δώσω τὴ σημαία» καὶ ἔπεσε νεκρός.

Ξεχνιέται ὁ γενναῖος εὐζωνας Κωνσταντῖνος Κουκίδης, πού σύμφωνα μέ διηγήσεις, τὴν 27ῃ Ἀπριλίου 1941 εἶχε καθήκοντα σκοποῦ στήν Ἀκρόπολη καὶ ὅταν τὰ γερμανικά στρατεύματα μπῆκαν στήν Ἀθήνα, ἀρνήθηκε νά παραδώσει τὴν Ἑλληνικὴ σημαία στοὺς κατακτητές, τὴν ὑπέστειλε, τυλίχτηκε μέ αὐτὴ καὶ πήδηξε ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη πρὸς τὸν θάνατό του;

Ξεχνιέται ἡ «Κυρά τῆς Ρῶ» (Δέ-σποινα Ἀχλαδιώτη, 1890-1982), ἡ ὁποία ἐπὶ 40 χρόνια, κάθε πρωί, ὕψωνε τὴν ἑλλη-νικὴ σημαία στήν ἀκρι-τική νησίδα τῆς Ρῶ **στά**

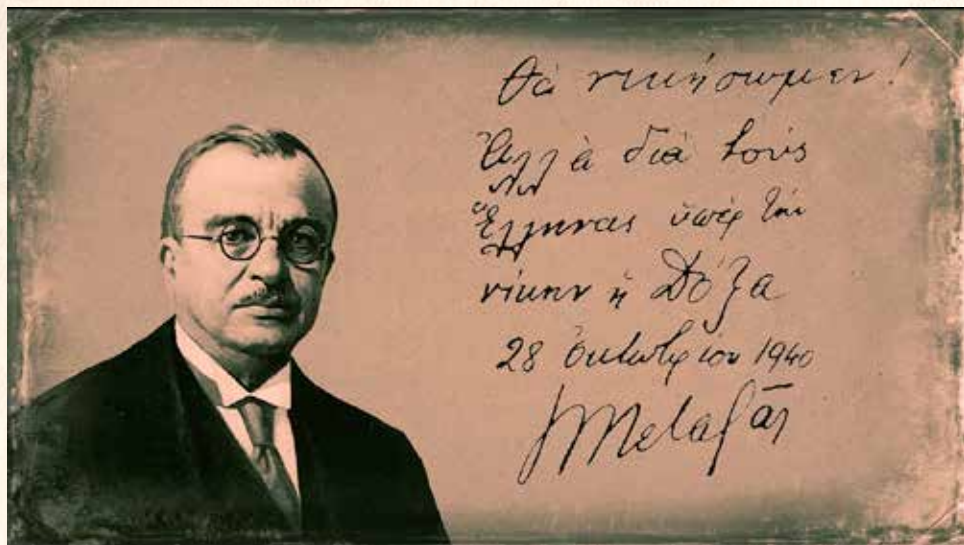
Δωδεκάνησα καὶ τὴν κατέβαζε μέ τὴ δύση τοῦ ἡλίου;

Μέσα της, περικλείεται ὅλη ἡ ἰδέα τῆς πατρίδας καὶ τοῦ κράτους.

Ξεχνιέται ἡ «Κυρά τῶν Μαρασί-ων» (Βασιλικὴ Λαμπίδου, 1904-2011), ἡ ὁποία ἐπὶ 50 χρόνια ὕψωνε τὴν ἑλληνικὴ σημαία στήν αὐλὴ τοῦ σπι-τιοῦ της, **στά Μαράσια τοῦ Ἑβρου**, πού ἦταν τὸ τελευταῖο του χωριοῦ, 100 μόλις μέτρα ἀπὸ τὰ σύνορα μέ τὴν Τουρκία;

Νικόλαος Παπανικολόπουλος,
Υποναύαρχος Λ.Σ. (ἐ.ἀ.)

Θά μπορούσε νά εἶχε πει «Ναί» ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς στόν Γκράτσι τό 1940;

Δευτέρα 28 Ὀκτωβρίου 1940, περί ὥρα 3η πρωινή, χτύπησε τό κουδούνι τῆς ἐξώπορτας τῆς κατοικίας τοῦ Ἑλλήνα πρωθυπουργοῦ Ἰωάννη Μεταξᾶ στήν Κηφισιά. Ἦταν ὁ Ἰταλός Πρέσβης στήν Ἀθήνα Ἑμμανουέλε

Ὁ Μεταξᾶς μόνος ἐκείνη τήν κρίσιμη ὥρα μεταξύ Θεοῦ καί πατρίδας, μέτρησε τά πράγματα καί μέ σταθερή φωνή ἀπάντησε: «ΟΧΙ! Οὔτε λόγος δύναται νά γίνει περί ἐλευθέρας διελεύσεως».

Γκράτσι. Σκοπός του νά μεταφέρει τό τελεσίγραφο, μέ τό ὅποιο ἡ Ἰταλία ἀπαιτοῦσε τήν ἐλεύθερη διέλευση τῶν στρατευμάτων της ἀπό τό ἐλληνικό ἔδαφος.

Ὁ Μεταξᾶς μόνος ἐκείνη τήν κρίσιμη ὥρα μεταξύ Θεοῦ καί πατρίδας,

μέτρησε τά πράγματα καί μέ σταθερή φωνή ἀπάντησε: «ΟΧΙ! Οὔτε λόγος δύναται νά γίνει περί ἐλευθέρας διελεύσεως». Τό «ΟΧΙ» δέν τό εἶπε ὁ ἐλληνικός λαός, ὅπως ὑποστηρίζουν κάποιοι. Τό εἶπε ὁ Μεταξᾶς. Βεβαίως, ὁ ἐλληνικός λαός συμφώνησε μαζί του, τό ἐπιβεβαίωσε στή συνέχεια, ἔβαλε τή σφραγίδα του σέ αὐτό στά πεδία τῶν μαχῶν.

Θεωρῶ ὅτι ὁ Μεταξᾶς εἶπε τό «ΟΧΙ», χωρίς νά πολυπιστεύει σέ νίκη τῶν ἐλληνικῶν ὅπλων. Τό ἔκανε, διότι ἦταν πραγματικός Ἑλληνας καί γνώριζε ἱστορία. Ἦξερε ὅτι δέν ἦταν ὁ πρῶτος πού εἶπε «ΟΧΙ». Εἶχαν προηγηθεῖ ἄλλοι στό παρελθόν. Στήν ἀρχαιότητα, ὁ βασιλιάς τῆς Σπάρτης

Λεωνίδας ἀρνήθηκε τό 480 π.Χ. νά ἐπιτρέψει τήν ἐλεύθερη διέλευση τῶν Περσῶν πρὸς τόν Νότο. Στή σχετική ἀπαίτηση τοῦ Ξέρξη νά παραδώσει τά ὅπλα ἀπάντησε θαρραλέα: «Μολὼν λαβέ». Πολέμησε ἡρωικά στίς Θερμοπύλες, ἄν καί γνώριζε ὅτι οἱ πιθανότητες νίκης ἦταν μηδαμινές. Πολύ ἀργότερα, στή Βυζαντινὴ ἐποχὴ ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος ΙΑ΄ στήν πρόταση τοῦ Μωάμεθ γιά παράδοση τῆς Κωνσταντινουπόλεως στοὺς Τούρκους τό 1453 ἀπάντησε: «Τό δέ τήν πόλιν σοί δοῦναι οὐτ' ἐμὸν ἐστίν οὐτ' ἄλλου τῶν κατοικούντων ἐν ταύτῃ· κοινῇ γάρ γνώμῃ πάντες αὐτοπροαιρέτως ἀποθανοῦμεν καί οὐ φεισόμεθα τῆς ζωῆς ἡμῶν».

Γενᾶται τό εὖλογο ἐρώτημα: «Θά μπορούσε ἄραγε ὁ Μεταξᾶς νά πεῖ ‘ναί’ στίς ἀπαιτήσεις τῶν Ἰταλῶν;»

Ἄν λάβουμε ὑπόψη μας τίς γενικότερες συνθήκες καί τή συντριπτική ὑπεροχὴ τοῦ ἰταλικοῦ στρατοῦ σέ ἀνθρώπους καί μέσα, ἡ ἀπάντηση θά μπορούσε νά εἶναι θετική, ὥστε νά ἀποφευχθοῦν ἄσκοπες θυσίες. Κατά τήν ἐναρξὴ τῶν ἐχθροπραξιῶν ἐλάχιστα, ἄν ὄχι κανένας, θά στοιχημάτιζαν γιά ντροπιαστικὴ ἥττα τῶν Ἰταλῶν, μὴ κρίνοντας ἐκ τῶν ὑστέρων, ὅποτε ἦταν γνωστό τό ἀποτέλεσμα τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων μέ τίς περιφανεῖς νίκες τῶν ἐνδοξῶν φαντάρων μας.

Τί θά εἶχε συμβεῖ, ὅμως, ἄν εἶχε πεῖ τό «ναί»;

Στήν καλύτερη τῶν περιπτώσεων, δηλαδή νίκης τῶν Γερμανῶν καί τῶν συμμάχων τους, ἡ Ἑλλάδα θά ἔβγαί-

νε ἀκρωτηριασμένη καί ἀτιμασμένη ἀπὸ τήν ἐγκατάλειψη τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἠπείρου καί τῆς Θράκης σέ ξένους ζυγούς.

Ἄν λάβουμε ὑπόψη μας τίς γενικότερες συνθήκες καί τή συντριπτικὴ ὑπεροχὴ τοῦ ἰταλικοῦ στρατοῦ σέ ἀνθρώπους καί μέσα, ἡ ἀπάντηση θά μπορούσε νά εἶναι θετική, ὥστε νά ἀποφευχθοῦν ἄσκοπες θυσίες.

Στή χειρότερη τῶν περιπτώσεων, δηλαδή νίκης τῆς Βρετανίας καί τῶν συμμάχων της, ἡ Ἑλλάδα δέν θά ἦταν μόνο ἀτιμασμένη, ἀλλὰ θά διακινδύνευε καί ἄλλους ἀκρωτηριασμούς πρὸς ὄφελος εἴτε τῆς Γιουγκοσλαβίας, πού διεκδικοῦσε κατὰ καιροὺς τό λιμάνι τῆς Θεσσαλονίκης καί τῆς ὁποίας ἡ νόμιμη κυβέρνησις εἶχε καταφύγει στό Λονδίνο, εἴτε τῆς Τουρκίας, ἡ ὁποία παρέμενε οὐδέτερη καί θά διεκδικοῦσε ἐνδεχομένως τά νησιά τοῦ ἀνατολικοῦ Αἰγαίου.

Τελικά, ἀπὸ τή νουνεχὴ ἐπιλογὴ τῆς Ἑλλάδος, ἐκτός ἀπὸ τήν ἀποτροπὴ τῶν κινδύνων αὐτῶν, προέκυψαν δύο ἀκόμη σημαντικὰ ὀφέλη. Τό ἓνα εἶναι ἡ προσάρτηση τῶν Δωδεκανήσων, ὅπως ὀρθὰ εἶχε προβλέψει ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς. Τό ἄλλο εἶναι τό τεράστιο ἠθικὸ ὄφελος, συγκρινόμενο, μάλιστα, μέ τήν ἠθικὴ ζημία πού ὑπέστη ἡ Γαλλία ἀπὸ τήν ἀντίθετη ἐπιλογὴ.

Κωνσταντῖνος Δ. Ρίζος,
Ἐπίτιμος Σχολικός
Σύμβουλος Οἰκονομικῶν

Ὁ Εὐαγγελιστής Λουκᾶς

Ἡ Ἐκκλησία μας τή 18^η Ὀκτωβρίου τιμᾷ τή μνήμη τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, τοῦ καί ἱατροῦ. Χωρίς αὐτόν δέν θά γνωρίζαμε τίποτε γιά τά θαυμαστά γεγονότα τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἀπό τόν Ἀρχάγγελο, τῆς θαυμαστῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ στό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ. Δέν θά εἶχαμε τόν ὕμνο τῆς Παναγίας μας: «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τόν Κύριον...», πού ψάλλεται σχεδόν σέ κάθε Ὅρθρο. Δέν θά εἶχαμε τήν παραβολή τοῦ Ἀσώτου, τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτου, τοῦ πλουσίου καί τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου, τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, πού μᾶς πληροφοροῦν γιά τήν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου πνεύματος καί τήν ἀρχικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, καί τόσα καί τόσα ἄλλα...

Στό Εὐαγγέλιο τῆς ἑορτῆς του, μᾶς μιλάει γιά τό ἔργο τῶν Ἀποστόλων καί τοῦ εὐρύτερου κύκλου τῶν ἐβδομήκοντα Μαθητῶν Του, πού ἐπέστρεψαν ἀπό τήν ἀποστολή πού τοὺς εἶχε ἀναθέσει ὁ Χριστός. Τό ἔργο τους ἦταν τό κήρυγμα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καί ἡ θεραπεία ἀσθενειῶν. Μέχρι νά γυρίσουν, προβλέπει τήν καταστροφή πολλῶν πόλεων πού δέν δέχθηκαν τό κήρυγμά Του, καί βεβαιώνει τοὺς Μαθητές ὅτι ἐκεῖνος πού ἀκούει καί δέχεται τή διδασκαλία του ἀκούει τόν Ἰδιο. Ὅποιος, ὅμως, δέν ἀκούει ἐκείνους, δηλ. τοὺς μαθητές δέν ἀκούει Αὐτόν· κι «ὅποιος δέν ἀκούει Ἐμένα», λέει

ὁ Κύριος, «δέν δέχεται τόν Πατέρα μου, πού μέ ἔστειλε». Ὅποιος, λοιπόν ἀκούει τό ἀποστολικό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου ἀπό ὁποιονδήποτε μαθητὴ Του, ἀκούει τόν ἴδιο τόν Χριστό, καί τόν οὐράνιο Θεό καί Πατέρα.

Στὴν ἐπιστροφή τῶν ἐβδομήκοντα πού ἔλεγαν: «Κύριε, καί τὰ δαιμόνια ἀκόμη ὑποτάσσονται σ' ἐμᾶς, ὅταν ἐπικαλούμαστε τό ὄνομά Σου», ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε ὅτι καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ἔργου του ἔβλεπε τόν σατανᾶ νά πέφτει ἀπὸ τὰ ὕψη πού βασιλεψε, συντριμμένος, καί μέ πάταγο σάν τήν ἀστραπή καί τὴ βροντὴ. Τοὺς εἶπε ὅτι τοὺς δίνει ἀκόμη μεγαλύτερη ἐξουσία νά πατᾶνε ἐπάνω στὰ ὄργανα τοῦ σατανᾶ, πού σάν φίδια καί σκορπιοὶ χύνουν τό θανατηφόρο δηλητήριο στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, καί τίποτε νά μὴ μπορεῖ νά τοὺς ἀδικήσει ἢ νά τοὺς βλάψει. Νά μὴ χαίρονται, ὅμως, γιά τό ὅτι τὰ δαιμόνια ὑποτάσσονται σέ αὐτούς, γιατί μπορεῖ νά τοὺς ὀδηγήσει σέ ὑψηλοφροσύνη. Νά χαίρονται, γιατί τὰ ὀνόματά τους γράφθηκαν στοὺς οὐρανοὺς, ἔγιναν πολῖτες τῆς Οὐράνιας Βασιλείας.

Ἀκριβῶς σ' αὐτὴ τὴ στιγμή ὁ Κύριος αἰσθάνθηκε ἀγαλλίαση στό πνεῦμα Του καί εἶπε: «Σ' Εὐχαριστῶ, Πατέρα, κυρίαρχε τοῦ οὐρανοῦ καί τῆς γῆς, γιατί ἔκρυσες αὐτὲς τίς ἀλήθειες ἀπὸ σοφούς καί συνετοὺς καί τίς φανέρωσες σέ ἁγράμματος, πού μπροστά τους εἶναι σάν νήπια. Γιατί ἔτσι εἶναι σέ

σένα ἀρεστό, σύμφωνα μέ τή δίκαιη θέλησή Σου». Πόσοι, καί σήμερα ἀκόμη, ἐξουσιαστές τοῦ κόσμου καί σοφοί, κατά κόσμον, ἐμποδίζονται νά γνωρίσουν τίς θείες ἀλήθειες ἀπό τόν ἐγωισμό καί τήν ὑπερηφάνεια, ἐνῶ, ἐν πολλοῖς, ἀπλοῖ κι ἀγράμματοι ἄνθρωποι φωτίζονται καί πορεύονται μέσα στή θεία ἀλήθεια!

Ὁ Λουκάς δέν ἦταν, βέβαια, ἀγράμματος, ἦταν γιατρός, καί ἀκολουθοῦσε τόν Ἀπόστολο Παῦλο, πού ἦταν κι αὐτός σπουδασμένος. Οὔτε στούς δώδεκα, οὔτε στούς ἐβδομήκοντα ἦταν ὁ Λουκάς, ὅμως εἶδε μέ τά ἴδια του τά μάτια τά δαιμόνια πού ἔβγαζε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καί τίς θεραπείες τῶν ἀσθενῶν, πού αὐτός ὡς γιατρός δέν θά μπορούρε νά θεραπεύσει. Κι ἔμεινε κοντά στόν Ἀπόστολο Παῦλο κι ὅταν ἀκόμη ἐκεῖνος βρισκόταν στή φυλακή καί τόν εἶχαν ἐγκαταλείψει οἱ πάντες. Κι ὁ ἴδιος, βέβαια, θά ἔκανε τέτοιες θεραπείες ἐκεῖ ὅπου ἡ ἱατρική του ἀδυνατοῦσε. Κι ἐκήρυξε, κατά ἀρχαῖες μαρτυρίες, στήν Ἀχαΐα, στή Βοιωτία, στή Δαλματία, Ἰταλία, ἀρχαία Γαλλία κι ἀλλοῦ. Κι ἐνίωσε κι ἐκεῖνος τή χαρά νά γράφονται μέ τό κήρυγμά του οἱ ἄνθρωποι ὡς πολῖτες τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, νά ἀποκτοῦν οὐράνια «πολιτικά» δικαιώματα, στήν ἀφθαρτη κι αἰώνια Βασιλεία Του.

Τιμή καί δόξα στόν Λουκά, πού ταιπωρήθηκε τόσο μαζί μέ τόν Ἀπόστολο τῶν ἐθνῶν. Τιμή καί δόξα γιά τό προφορικό του κήρυγμα. Μεγαλύτερη, ὅμως, τιμή, γιατί μᾶς ἄφησε τό Εὐαγγέλιό του καί τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Τό Εὐαγγέλιο τό ἄκουσε ἀπό τοὺς αὐτόπτες μάρτυρες Ἀποστόλους

καί ἀπό τήν ἴδια τήν Παναγία καί Μητέρα τοῦ Χριστοῦ. Τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων τίς ἄκουσε ἀπό τοὺς αὐτόπτες μάρτυρες στίς ἀρχές τῆς Ἐκκλησίας, καί ἀπό τόν Ἀπόστολο Παῦλο, ἀλλά κι ἀπό ὅσα εἶδε, ἔζησε κι ἄκουσε κοντά του. Τέλος, νά σημειώσουμε ὅτι, ἀπό ἀρχαῖες παραδόσεις, βεβαιωνόμαστε ὅτι ἱστόρησε πρῶτος τήν εἰκόνα τῆς Παναγίας Μητέρας τοῦ Κυρίου μας, καί κάποιες ἀπό αὐτές τίς εἰκόνες διασώζονται μέχρι καί σήμερα.

Ἄς φωτιζόμαστε κι ἐμεῖς ἀπό τόν Εὐαγγελιστή μας, κι ἄς εἴμαστε εὐγνώμονες γιά τά πνευματέμφορα γραπτά ἔργα του καί γιά τήν ἴδια τή ζωή του κι ἄς τόν παρακαλοῦμε ἀκατάπαυστα, νά πρεσβεύει, ὥστε ὁ Θεός νά μᾶς δίνει ἄσβεστο ζῆλο, γιά νά γίνει καί νά μείνει αἰώνια καί ἀνεξίτηλη καί ἡ δική μας οὐράνια πολιτογράφηση!

Νικόλαος Σωτ. Πουρναράς,
Δ.Θ.

Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ (1889-1965): Ἡ ἡρωίδα τῆς ἀγάπης

Ἡ κορυφαία Ἑλληνίδα νοσηλεύτρια τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, Ἀθηνᾶ Ἰωάννου Μεσολωρᾶ γεννήθηκε τό 1889 στήν Ἀθήνα καί ἦταν θυγατέρα τοῦ σπουδαίου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν στήν ἔδρα τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας, Ἰωάννου Μεσολωρᾶ ἐκ Κεφαλληνίας. Σπούδασε Νοσηλευτική ἀπό ἀγάπη στό ἰδανικό τῆς προσφοράς καί διακονίας στόν πάσχοντα συνάνθρωπο στήν Ἀθήνα καί σέ ἡλικία μόλις 22 ἐτῶν ἀνέλαβε τή Διεύθυνση τῆς πρώτης Πρακτικῆς Σχολῆς Ἀδελφῶν Νοσοκόμων, πού εἶχε ἰδρυθεῖ τό 1911.

Ἡ Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ πάντοτε ἔδειχνε μέ τό παράδειγμά της τί σημαίνει ἀγάπη, προσφορά, διακονία πρὸς τόν πλησίον, καί εἰδικά πρὸς τόν πονεμένο συνάνθρωπο.

Κατ' ἀρχάς, ἡ νεαρή νοσηλεύτρια ἀπέκτησε ἀξιόλογη πείρα Νοσηλευτικῆς, ἐργαζόμενη ὡς ἐθελόντρια ἀδελφή στόν Α' Παγκόσμιο Πόλεμο (1914-9) προσφέροντας τίς ὑπηρεσίες της στά Στρατιωτικά Νοσοκομεῖα Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης. Κατά τά ἔτη 1920-1, μετεκπαιδεύτηκε στό Βασιλικό Κολλέγιο τοῦ Λονδίνου σέ θέματα φυματίωσης (μεγάλη μάστιγα τῶν χρόνων ἐκείνων), προστασίας τῆς μητρότητος καί τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καθώς καί σέ ζητήματα

σχετικά μέ τό ἔργο τῆς ἐπισκέπτριας ἀδελφῆς σέ ἀγροτικές περιοχές. Στή συνέχεια, ὑπηρέτησε ὡς προϊσταμένη ἀδελφή στά Νοσοκομεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἀκόμη καί κατ' αὐτή τή Μικρασιατική ἐκστρατεία. Τό 1923 ἔγινε μέλος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Τμήματος Νοσοκόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ (ΕΕΣ) καί τόν ἐπόμενο χρόνο ἀνέλαβε τό ἔργο τῆς Διευθυνοῦσης τοῦ Νοσηλευτικοῦ Τμήματος τοῦ ΕΕΣ.

Υπῆρξε ἀπό τά ἰδρυτικά στελέχη τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Νοσοκόμων καί Ἐπισκεπτριῶν Ἀδελφῶν τριετοῦς φοιτήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καί ἐπιστατοῦσε μετά μεγίστης ἐπιμελείας στήν πρακτική ἀσκηση τῶν σπουδαστριῶν στό μεγαλύτερο Νοσοκομεῖο τῶν Ἀθηνῶν, τόν Εὐαγγελισμό. Ἡ Σχολή αὐτή, πού στεγαζόταν σέ ἓνα οἶκημα στήν ὁδὸ Ἡροδότου 10, ἄρχισε νά λειτουργεῖ τό 1924, ἀρχικά μέ μόνο τέσσερις σπουδάστριες. Πρωτεργάτρια τῆς Σχολῆς ἦταν ἡ Ἑλένη Βασιλοπούλου. Τό 1926 ἀνέλαβε ὡς Διευθύνουσα τῆς Σχολῆς ἡ Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ καί, μέ παρότρυνσή της, πολλές νέες ἀκολούθησαν τό λειτούργημα τῆς νοσηλεύτριας.

Τό 1930 ἀνέλαβε τή γενική Διεύθυνση τῶν Ἀδελφῶν Νοσοκόμων τοῦ νοσοκομείου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ (ΕΕΣ). Ἐκεῖ συνεργάστηκε κατά ἄριστο τρόπο μέ ὅλο τό ἱατρικό, νοσηλευτικό καί διοικητικό προσωπικό,

ιδιαίτερα, δέ, μέ τόν Καθηγητή τῆς Χειρουργικῆς καί Ἀκαδημαϊκό Μαρίνο Γερουλάνο (1960), τόν Πρόεδρο, Νομικό καί Βουλευτή Ἰωάννη Ἀθανασάκη (1953) καί ὀργάνωσε γιά πρώτη φορά στήν Ἑλλάδα τή Νοσηλευτική Ὑπηρεσία.

Ἀργότερα, παραμονές τοῦ πολέμου τοῦ 1940, ὁ Γενικός Ἀρχίατρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ Σ. Γκινάκας ἀνέθεσε στή Μεσολωρᾷ τήν ὅλη ἐκπαίδευση καί προετοιμασία τοῦ νοσηλευτικοῦ ἐθελοντικοῦ προσωπικοῦ. Ἡ Μεσολωρᾷ ὡς γενική ὑπεύθυνος 3.250 νοσηλευτριῶν, πού ἐπιστρατεύθηκαν μέ τήν κήρυξη τοῦ πολέμου καί πλαισίωσαν τά Στρατιωτικά Νοσοκομεῖα, προσέφερε πολύτιμες ὑπηρεσίες παντοῦ καί ἐιδικότερα στό Μέτωπο, ἀλλά καί στά μετόπισθεν, γιά τή διάσωση τῶν τραυματιῶν καί τήν περίθαλψή τους.

Ἀνώτερη ἀπό φιλοδοξίες καί χρήματα ἀφοσιώθηκε σ' ὅλη τήν τή ζωή στό νοσηλευτικό λειτούργημα.

Ἡ Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾷ πάντοτε ἔδειχνε μέ τό παράδειγμά της τί σημαίνει ἀγάπη, προσφορά, διακονία πρὸς τόν πλησίον, καί ἐιδικά πρὸς τόν πονεμένο συνάνθρωπο. Ἀνώτερη ἀπό φιλοδοξίες καί χρήματα ἀφοσιώθηκε σ' ὅλη τήν ζωή στό νοσηλευτικό λειτούργημα. Κάτι ἤξερε. Στά πρόσωπα ὧν ἀνεξαρρέτως τῶν συνανθρώπων της διακονοῦσε τόν Κύριο, τόν Ἐσταυρωμένο Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό. Ἦταν μία ἐσωτερικά καλλιεργημένη γυναίκα, μέ βαθιά πίστη στόν Θεό, μέ προσευχή, μέ Ἐξομολόγηση, μέ Θεία Κοινωνία καί μέ ἀξιοποίηση τῶν χαρισμάτων της, μόνο γιά νά πραγματοποιεῖ καλά ἔργα. Εἶναι, δέ, ἐξόχως σημαντικό καί ἀξιοπρόσεκτο ὅτι ἡ ἀείμνηστη Μεσολωρᾷ συμμετεῖχε καί σέ πολλές ἀποστολές ἐκτός Ἀθηνῶν, γιά νά περιθάλπει τραυματίες, νά βοηθάει πρόσφυγες,

θύματα πολέμου, ἀναπήρους, ὀρφανά παιδιά, αἰχμαλώτους, σεισμοπλήκτους, κρατουμένους, πάμπτωχους. Εἰδικά στήν Ἀττική, γιά τά συσσίτια καί γιά τή διανομή γάλακτος, κατόρθωσε νά κινητοποιήσει χιλιάδες ἀδελφές νοσηλεύτριες, ὥστε νά λειτουργήσουν 170 κέντρα διανομῆς γάλακτος. Ἀκόμη, διοργάνωσε, τήν περίοδο τῆς Κατοχῆς καί μετέπειτα, ἀποστολές διανομῆς τροφίμων, ἱματισμοῦ, φαρμάκων καί οἰκι-

ακῶν σκευῶν.

Κατέστη, ἔτσι, μέ ὅλη της τή δράση σύμβολο τῆς μαχόμενης Ἑλλάδος κατά τή διάρκεια τοῦ πολέμου. Καί στά κατοχικά χρόνια, ὅμως, ὑπῆρξε σύμβολο ἀνθρωπισμοῦ γιά τήν ἀνόρθωση τῆς πατρίδος.

Ἦταν μία ἐσωτερικά καλλιεργημένη γυναίκα, μέ βαθιά πίστη στόν Θεό, μέ προσευχή, μέ Ἐξομολόγηση, μέ Θεία Κοινωνία καί μέ ἀξιοποίηση τῶν χαρισμάτων της, μόνο γιά νά πραγματοποιεῖ καλά ἔργα.

Τέλος, ἔλαβε μέρος σέ πολλά διεθνή συνέδρια καί τιμήθηκε μέ πλείστα ἑλληνικά καί ξένα παράσημα. Ἀνάμεσα σ' αὐτά, τό διεθνές παράσημο Florence Nightingale καί τό Μέγα Βραβεῖο Ἀρετῆς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἦταν Σεπτέμβριος τοῦ 1965, ὅταν ἔφυγε γιά τά οὐράνια σκηνώματα τῶν ἀγγέλων. Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία γιά τήν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς της τελέσθηκε, μέ τήν παρουσία ἑκατοντάδων ἀδελφῶν νοσηλευτριῶν, στή Μητρόπολη Ἀθηνῶν. Ἀργότερα, μία μαρμάρινη προτομή στήθηκε στόν αὐλεῖο χώρο τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ στούς Ἀμπελοκήπους Ἀθηνῶν.

**Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μάνης
κ. Χρυσόστομος Γ'**

Ἡ δύναμη τῆς πίστεως καί τῆς προσευχῆς στήν ἀνάρρωση τῶν ἀσθενῶν

Ἡ πίστις καί ἡ προσευχή ἀποτελοῦν δύο ἀπό τίς πιό βαθιά ριζωμένες πνευματικές πρακτικές τοῦ ἀνθρώπου, ἀνεξαρτήτως πολιτισμοῦ, θρησκείας ἢ ἐποχῆς.

Σέ στιγμές δοκιμασίας, ὅπως ἡ ἀσθένεια, ὅταν τό σῶμα ἐξασθενεῖ καί τό πνεῦμα ἀπειλεῖται ἀπό τήν ἀπόγνωση, ἡ ἐσωτερική δύναμη πού ἀντλεῖ κανεῖς ἀπό τήν πίστιν καί τήν προσευχήν μπορεῖ νά λειτουργήσει σάν καταφύγιο, σάν φῶς μέσα στό σκοτάδι τοῦ πόνου.

Ἡ πίστις καί ἡ προσευχή ἀποτελοῦν δύο ἀπό τίς πιό βαθιά ριζωμένες πνευματικές πρακτικές τοῦ ἀνθρώπου, ἀνεξαρτήτως πολιτισμοῦ, θρησκείας ἢ ἐποχῆς.

Ἡ προσευχή ἀποτελεῖ μία μορφή ἐσωτερικῆς ἐπικοινωνίας, ὅχι μόνο μέ τό Θεῖο, ἀλλά καί μέ τόν ἴδιον μας τόν ἑαυτό. Μέσα ἀπό τήν προσευχή ὁ ἄνθρωπος ἐκφράζει τήν ἀγωνία του, τίς ἐλπίδες του, τήν εὐγνωμοσύνην του. Εἶναι ἕνας τρόπος νά «τακτοποιήσῃ» τά συναισθήματά του, νά ἀποφορτιστεῖ ἀπό τό ἄγχος καί τόν φόβο, νά νιώ-

σει ὅτι κάνει κάτι ἐνεργό ἀπέναντι στήν παθητικότητα τῆς ἀσθένειας. Ἀσθενεῖς πού δηλώνουν ὅτι προσεύχονται τακτικά ἢ ὅτι πιστεύουν βαθιά σέ μιά ἀνώ-

τερη δύναμη, συχνά παρουσιάζουν χαμηλότερα ἐπίπεδα ἄγχους καί κατάθλιψης. Νιώθουν ὅτι ἡ ζωή τους ἔχει νόημα, ἀκόμη κι ἂν περνοῦν ἀπό μιά δύσκολη δοκιμασία, κι αὐτό μεταφράζεται σέ καλύτερη ψυχολογική ἀνθεκτικότητα.

Σέ στιγμές δοκιμασίας, ὅπως ἡ ἀσθένεια, ὅταν τό σῶμα ἐξασθενεῖ καί τό πνεῦμα ἀπειλεῖται ἀπό τήν ἀπόγνωση, ἡ ἐσωτερική δύναμη πού ἀντλεῖ κανεῖς ἀπό τήν πίστιν καί τήν προσευχήν μπορεῖ νά λειτουργήσει σάν καταφύγιο, σάν φῶς μέσα στό σκοτάδι τοῦ πόνου.

Πολλοί ἀσθενεῖς ἀναφέρουν ὅτι μέσα ἀπό τήν προσευχή βίωσαν ἐμπειρίες ἐσωτερικῆς εἰρήνης, βαθιάς συνειδητοποίησης ἢ ἀκόμη καί θαυμαστῶν θεραπειῶν. Δέν εἶναι λίγοι αὐτοί πού περιγράφουν ὅτι «ἐνίωσαν» τήν παρουσία μιᾶς δυνάμεως δίπλα τους, ἰδιαίτερα σέ στιγμές

έντονου πόνου ή φόβου. Είτε αυτό είναι θέμα θρησκευτικής έμπειρίας είτε ψυχολογικής διεργασίας, τό αποτέλεσμα είναι ένα: ό άσθενής νιώθει πιό δυνατός, πιό ήρεμος, πιό πρόθυμος νά συνεχίσει τόν αγώνα του.

Ή προσευχή άποτελεί μία μορφή έσωτερικής επικοινωνίας, όχι μόνο μέ τό Θεό, αλλά και μέ τόν ίδιο μας τόν εαυτό.

Ίδιαίτερης σημασίας είναι και ή προσευχή πού γίνεται από άλλους ανθρώπους για τόν άσθενή. Οικογένεια, φίλοι, ακόμα και άγνωστοι, πού προσεύχονται μέ αγάπη και ειλικρίνεια, δημιουργοῦν ένα άόρατο δίχτυ φροντίδας.

Ίδιαίτερης σημασίας είναι και ή προσευχή πού γίνεται από άλλους ανθρώπους για τόν άσθενή.

Είναι σημαντικό νά τονιστεί ότι ή πίστη και ή προσευχή δέν έρχονται σέ αντίθεση μέ τήν ιατρική. Άντίθετα, μπορούν νά λειτουργήσουν συμπληρωματικά. Ή

Είναι σημαντικό νά τονιστεί ότι ή πίστη και ή προσευχή δέν έρχονται σέ αντίθεση μέ τήν ιατρική. Άντίθετα, μπορούν νά λειτουργήσουν συμπληρωματικά.

πίστη δέν αντικαθιστά τά φάρμακα ή τίς θεραπείες, αλλά μπορεί νά βοηθήσει στήν άποδοχή, στήν κατανόηση και στήν άνθεκτικότητα του άσθενούς.

Ή πίστη, όταν συνδυάζεται μέ τήν ιατρική φροντίδα και τήν προσωπική ευθύνη για τήν υγεία, άναδεικνύεται σέ πολύτιμο σύμμαχο τόσο για τούς άσθενείς όσο και για

Ή πίστη, όταν συνδυάζεται μέ τήν ιατρική φροντίδα και τήν προσωπική ευθύνη για τήν υγεία, άναδεικνύεται σέ πολύτιμο σύμμαχο τόσο για τούς άσθενείς όσο και για τούς φροντιστές τους.

τούς φροντιστές τους. Σέ αυτό τό πλαίσιο, ή πίστη και ή θρησκευτική πρακτική προσφέρουν σημαντικά στήν σωματική άνακούφιση και ψυχική ένδυνάμωση, ως μία ουσιαστική συμβολή, ή όποία θά τούς βοηθήσει νά άντέξουν τό βάρος τής καθημερινής φροντίδας.

Δρ Τσικρικά Σταματούλα,

Πνευμονολόγος Νοσοκομείου Σωτηρία,

Πρόεδρος Ένωσης Πνευμονολόγων

Έλλάδας,

Πρόεδρος Όμάδας Προαγωγής Υγείας,

Ίατρικής Έκπαίδευσης και Διακοπής

Καπνίσματος

Ευρωπαϊκής Πνευμονολογικής Έταιρείας

Πολλά γίνονται στὸν κόσμον μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ
γιὰ λόγους πού οἱ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζουν

Ἕνας ἀσκητὴς προσευχόταν στὸν Θεὸ νὰ τοῦ ἀποκαλύψει τὸν λόγο γιὰ τὸν ὁποῖο δίκαιοι καὶ εὐλαβεῖς ἄνθρωποι δυστυχοῦν καὶ βασανίζονται, ἐνῶ ἄδικοι καὶ ἁμαρτωλοὶ πλουτίζουν καὶ ἀναπαύονται.

Ἐνῶ προσευχόταν νὰ τοῦ ἀποκαλύψει ὁ Θεὸς τὸ μυστήριο, ἄκουσε φωνή πού τοῦ ἔλεγε:

– Μὴ ζητᾷς ἐκεῖνα πού δὲν φτάνει ὁ νοῦς σου καὶ ἡ δύναμη τῆς γνώσης σου. Ἀλλά, ἐπειδὴ ζήτησες νὰ μάθεις, κατέβα στὸν κόσμον, γιὰ νὰ καταλάβεις ἀπὸ τὴ μικρὴ αὐτὴ δοκιμὴ, ἓνα μικρὸ μέρος ἀπὸ τίς κρίσεις τοῦ Θεοῦ.

Ὁ γέροντας, ὅταν τ' ἄκουσε αὐτά, κατέβηκε στὸν κόσμον κι ἔφτασε σ' ἓνα λιβάδι πού τὸ διέσχιζε ἓνας πολυσύχναστος δρόμος.

Ἐκεῖ κοντὰ ἦταν μία βρύση κι ἓνα γέρικο δέντρο, στὴν κουφάλα τοῦ ὁποίου μπῆκε καὶ κρύφτηκε.

Μετά ἀπὸ λίγο πέρασε ἓνας πλούσιος πάνω στό ἄλογό του. Σταμάτησε γιὰ λίγο στὴ βρύση, γιὰ νὰ πιεῖ νερό καὶ νὰ ξεκουραστεῖ. Ἀφοῦ ξεδίψασε,

ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἓνα πουγκί μὲ ἑκατὸ φλουριά καὶ τὰ μετροῦσε.

Ὅταν τελείωσε, θέλησε πάλι νὰ τὰ βάλει στὴ θέση τους. Χωρὶς ὅμως νὰ τὸ καταλάβει, τὸ πουγκί ἔπεσε στὰ χόρτα. Ἔτσι, ἔφυγε χωρὶς ν' ἀντιληφθεῖ τὴν ἀπώλειά τους.

Μετά ἀπὸ λίγο, ἄλλος περαστικός βρῆκε τὸ πουγκί μὲ τὰ φλουριά, τὸ πῆρε κι ἔφυγε τρέχοντας.

Λίγη ὥρα μετά φάνηκε καὶ τρίτος περαστικός. Κουρασμένος σταμάτησε κι αὐτὸς στὴ βρύση, ἤπιε λίγο νεράκι καὶ κάθισε νὰ φάει.

Τὴν ὥρα πού ὁ φτωχὸς ἔτρωγε, φάνηκε ὁ πλούσιος καβαλάρης καὶ ὄρμησε ἐπάνω του.

Τοῦ φώναζε νά τοῦ δώσει πίσω τά φλουριά. Ὁ φτωχός διαβεβαίωνε πῶς δέν εἶχε πάρει τά φλουριά.

Ἐκεῖνος, ὅμως, ἄρχισε νά τόν χτυπᾷ μέχρι θανάτου.

Ἐφάξε μετά ὅλα τά ροῦχα τοῦ φτωχοῦ, ἀλλά δέν βρῆκε τίποτα καί ἔφυγε.

Ὁ γέροντας τά ἔβλεπε ὅλα αὐτά μέσα ἀπό τήν κουφάλα τοῦ δέντρου. Λυπόταν κι ἔκλαιγε γιά τόν ἄδικο φόνο καί προσευχόμενος στόν Κύριο, ἔλεγε:

— Κύριε, τί σημαίνει αὐτό τό θέλημα Σου; Γνώρισέ μου, Σέ παρακαλῶ, πῶς ὑπομένει ἡ ἀγαθότητά Σου τέτοια ἀδικία. Ἄλλος ἔχασε τά φλουριά, ἄλλος τά βρῆκε κι ἄλλος ἀδίκῃ φονεύθηκε!

Ἐνῶ ὁ γέροντας προσευχόταν, κατέβηκε Ἄγγελος καί τοῦ εἶπε:

— Νά μή λυπᾷσαι οὔτε νά νομίζεις ὅτι αὐτά γίνονται χωρίς τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἄλλα ἀπ' αὐτά γίνονται κατὰ παραχώρηση, ἄλλα γιά παιδείωση κι ἄλλα κατ' οἰκονομία.

Ἄκουσε, λοιπόν: Αὐτός πού ἔχασε τά φλουριά εἶναι γείτονας ἐκείνου πού τά βρῆκε. Ὁ τελευταῖος εἶχε ἕνα περιβόλι ἀξίας ἑκατό φλουριῶν. Ὁ πλούσιος τόν εἶχε ἐξαναγκάσει νά τοῦ τό δώσει γιά πενήντα φλουριά. Ὁ φτωχός παρακαλοῦσε τόν Θεό νά ἐκδικηθεῖ τήν ἀδικία. Γι' αὐτό ὁ Θεός τοῦ τά ἔδωσε διπλᾶ.

Ἐκεῖνος, πάλι, ὁ φτωχός, πού δέν βρῆκε τίποτα καί φονεύτηκε ἀδίκῃ, εἶχε κάνει μιᾷ φορά φόνο. Μετανόησε, ὅμως, εἰλικρινά καί σ' ὅλη τήν υπόλοιπη ζωή του τά ἔργα

του ἦταν θεάρεστα. Διαρκῶς παρακαλοῦσε τόν Θεό νά τόν συγχωρέσει γιά τό φόνο πού διέπραξε, λέγοντας: «Θεέ μου, τέτοιο θάνατο πού ἔκανα, ἴδιο νά μοῦ δώσεις!»

Βέβαια, ὁ Κύριος τόν εἶχε συγχωρέσει ἀπό τήν πρώτη στιγμή πού ἐκδήλωσε τή μετάνοιά του.

Συγκινήθηκε, ὅμως, ἀπό τό φιλότιμό του, ἀφοῦ ὁ φτωχός ὄχι μόνο φρόντιζε γιά τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν, ἀλλά ζητοῦσε νά πληρώσει γιά τό παλιό του φταιξιμο.

Ἔτσι, ἐπέτρεψε νά πεθάνει μέ βίαιο τρόπο —ὅπως τοῦ τό εἶχε ζητήσῃ— καί τόν πῆρε κοντά Του, χαρίζοντάς του, μάλιστα, καί λαμπρό στεφάνι!

Τέλος, ὁ πλεονέκτης πού ἔχασε τά φλουριά κι ἔκανε τόν φόνο, θά κολαζόταν γιά τήν πλεονεξία καί τή φιλαργυρία του. Τόν ἄφησε, λοιπόν, ὁ Θεός νά πέσει στό ἀμάρτημα τοῦ φόνου, γιά νά πονέσει ἡ ψυχή του καί νά ἔρθει σέ μετάνοια. Μέ τήν ἀφορμή αὐτή ἀφήνει τώρα τόν κόσμο καί πάει νά γίνει καλόγερος!

Λοιπόν, πού, σέ ποιᾷ περίπτωσῃ, βλέπεις νά ἦταν ἀδίκος ἢ σκληρός καί ἄπονος ὁ Θεός;

Γι' αὐτό στό ἐξῆς νά μήν πολυεξετάζεις τίς κρίσεις τοῦ Θεοῦ, γιατί Ἐκεῖνος τίς κάνει δίκαια καί ὅπως ξέρει, ἐνῶ ἐσύ τίς περνᾷς γιά ἀδικες.

Γινώριζε, ἐπίσης, ὅτι καί πολλά ἄλλα γίνονται στόν κόσμο μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ γιά λόγους πού οἱ ἄνθρωποι δέν γνωρίζουν. Κι ἔτσι τό σωστό εἶναι νά λέει ὁ καθέννας:

«Δίκαιος εἶ, Κύριε, καί εὐθεῖαι αἱ κρίσεις σου.»

Γνωριμία με τήν Κλίμακα

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης ἢ τῆς Κλίμακος γεννήθηκε γύρω στό 523 μ.Χ. στή Συρία καί χαρακτηρίζεται ὡς φιλόσοφος μοναχός. Ἡ ἀγάπη του γιά τήν πνευματική ζωή τόν ὁδήγησε στήν ἔρημο, ὅπου ἀσκήθηκε στή μελέτη καί τήν προσευχή. Σέ ἡλικία δεκαέξι ἐτῶν πῆγε στό ὄρος Σινᾶ καί ἐπιδόθηκε σέ πνευματικούς ἀγῶνες, δίπλα στόν φημισμένο ἀναχωρητή Μαρτύριο καί μετά ἀπό τέσσερα χρόνια ἀσκήσης ἐκάρη μοναχός. Διετέλεσε καί Ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Σινᾶ. Καρπός τῆς πνευματικῆς του ζωῆς ἀποτελοῦν τά συγγράμματά του Κλίμαξ καί Λόγος πρὸς Ποιμένα. Τό βιβλίο τῆς Κλίμακος ἀποτελεῖται ἀπό τριάντα λόγους περὶ ἀρετῶν. Κάθε ἀρετὴ λειτουργεῖ σάν σκαλοπάτι πού ὁδηγεῖ τόν ἄνθρωπο σέ μία ἐπόμενη ἀρετή. Στήν ἀρχὴ ξεκινᾷ μέ πρακτικές ἀρετές, οἱ ὁποῖες ἀνοίγουν τόν δρόμο σέ πνευματικά ὑψηλότερες, οἱ ὁποῖες ὁδηγοῦν τόν ἄνθρωπο στήν ἡθική τελείωση. Αὐτό τό σύγγραμμα παραμένει καί στίς μέρες μας ἕνας φάρος γιά τούς Μοναχοὺς, ἀλλὰ καί γιά ὅλους τούς Χριστιανοὺς πού θέλουν νά φτάσουν στόν Θεό.

Ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τόν Ἅγιο τήν Δ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καθὼς, ἐπίσης, καί στίς 30 Μαρτίου.

Λόγος δέκατος ἑβδομος - Περὶ ἀναισθησίας

Ἡ ἀναισθησία τόσο στά σώματα ὅσο καί στίς ψυχές εἶναι ἡ ἀπονεκρωμένη αἴσθησις. Ἡ χρόνια ἀσθένεια καί ἀμέλεια κατέληξε σέ ἀναισθητοποίηση.

Ἡ ἀναλγησία εἶναι πολυκαιρισμένη καί μονιμοποιημένη ἀμέλεια. Ὁ ἀνάλγητος εἶναι ἄφρων φιλόσοφος. Ἐξηγεῖ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ στοὺς ἄλλους καί ὁ ἴδιος δέν τό ἐφαρμόζει. Εἶναι τυφλός καί διδάσκει στοὺς ἄλλους νά βλέπουν. Μιλᾷ στοὺς

ἄλλους πῶς νά θεραπεύουν τά τραύματά τους, ἐνῶ χειροτερεύει καί ἐρεθίζει τά δικά του. Μιλᾷ ἐναντίον τοῦ πένθους καί συνεχῶς τρέφεται μέ ὅσα τό προκαλοῦν. Παρ' ὅλο πού προσεύχεται ἐναντίον τοῦ πάθους, σπεύδει νά τό ἱκανοποιήσῃ. Ἰκανοποιώντας το, ἐξοργίζεται κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του. «Ἄσχημα κάνω», φωνάζει καί μέ εὐχαρίστηση ἐπιμένει στήν ἁμαρτία. Τό στόμα προσεύχεται ἐναντίον τοῦ πάθους, ἀλλὰ τό σῶμα ἀγωνίζεται

ὑπέρ αὐτοῦ. Πικραίνεται, ὅταν παρασύρεται στήν ὀργή, καί στή συνέχεια ὀργίζεται, ἐπειδή πικράθηκε. Προσθέτει μέ αὐτόν τόν τρόπο ἥττα στήν ἥττα, χωρίς νά τό αἰσθάνεται. Ἐγκωμιάζει τήν προσευχή καί τήν ἀποφεύγει σάν μαστίγιο. Μετανοεῖ, μόλις χορτάσει φαγητό, καί ὕστερα ἀπό λίγο τρώει καί χορταίνει περισσότερο.

Ἡ ἀναισθησία δέν ἔχει μόνο μία γέννηση. Τήν ἐνδυναμώνει ὁ χορτασμός τῆς κοιλίας καί ἡ πολυκαιρία. Τήν ἔχει παγιώσει ἡ κακή συνήθεια πού ὅποιος τήν ἀπέκτησε ποτέ δέν πρόκειται νά ἀπαλλαγεῖ. Ἴσως χαλα-

ρώσει λίγο, ἐάν μελετήσουμε ἐπίμονα καί μέ πολλή ἀγρυπνία τήν αἰώνια κρίση. Δέν γεννιέται σέ ὅλους ἀπό τήν ἴδια αἰτία. Γι' αὐτό ἄς δοῦμε ἀπό ποιά αἰτία γεννιέται στόν καθένα καί ἄς ἀγωνιστοῦμε ἐναντίον της.

Νά προσευχόμαστε στούς τάφους καί νά ζωγραφίζουμε στήν καρδιά μας ἀνεξίτηλα τήν εἰκόνα τους. Ἐάν δέν ζωγραφιστεῖ μέ τό χρώμα τῆς νηστείας, δέν πρόκειται νά τή νικήσουμε ποτέ εἰς τούς αἰῶνες.

Σταυρούλα Μέντη

Δωρεῖς

- Ἡ **κα Μαρία Βλαχοπούλου**, Ζωγράφου Ἀττικῆς, 30€, εἰς μνήμην τῶν γονέων της Ἀγγέλου καί Χριστίνας καί τοῦ συζύγου της Χαραλάμπους.
- Ὁ **κος Ἰωάννης Δακαλάκης**, Μεσολόγγι Αἰτωλοακαρνανίας, 30€, εἰς μνήμην τοῦ ἀείμνηστου μεγάλου Ἑλληνα δασκάλου Παναγιώτη Ρήγα, μέ σπουδαῖο φιланθρωπικό ἔργο στήν Κυπαρισσία καί στήν Καλαμάτα, πού δίδασκε τά Ἑλληνόπουλα μέχρι τά βαθιά γεράματα (100 ἐτῶν καί πλέον) Χριστό καί Ἑλλάδα.
- Ἡ **κα Ἀναστασία Κοτζάμπαση**, Ἀθήνα, 50€, εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της Κωνσταντίνου.
- Ὁ **κος Ἀνδρέας Κούλης**, 50€, εἰς μνήμην Ἀγγελίνας Μοναχῆς.
- Ὁ **κος Παναγιώτης Κουτσοῦκος**, Βύρωνας Ἀττικῆς, 100€, εἰς μνήμην ἀναδόχου του Βιβῆς (Παρασκευῆς) Ἀγγελοπούλου.
- Ἡ **κα Εὐδοξία Μανουσάκη**, Γλυφάδα Ἀττικῆς, 50€, εἰς μνήμην τοῦ υἱοῦ της Εὐστρατίου.
- Ἡ **κα Μαρία Παναγοπούλου**, Ἀθήνα, 50€, εἰς μνήμην Θεανοῦς Βαλκανᾶ.
- Ὁ **κος Ἐμμανουήλ Ροδιτάκης**, Ἡράκλειο Κρήτης, 100€, εἰς μνήμην Γεωργίου καί Χρυσάνθης, τῶν γονέων καί ἀδερφῶν αὐτῶν.
- Ὁ **κος Χρήστος Φωστήρας**, Ἀθήνα, 50€, εἰς μνήμην τῶν γονέων του, Χαραλάμπους καί Ἀρετῆς.

«Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ» (Ματθ. 6, 26)

Τῇ φράση αὐτή εἶπε ὁ Κύριος, ὅταν θέλησε νά μιλήσει γιά τήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Προσέξατε, λέγει, τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ, τὰ ὁποῖα οὔτε σπέρνουν, οὔτε θερίζουν, οὔτε συγκεντρώνουν τροφές σέ

Τῇ φράση αὐτή εἶπε ὁ Κύριος, ὅταν θέλησε νά μιλήσει γιά τήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ.

ἀποθηκῆς. Καί ὁ οὐράνιος Πατήρ τά φροντίζει καί τά τρέφει. Σεῖς, λοιπόν, οἱ ἄνθρωποι μὴν ἔχετε ἀγωνία καί ἄγχος γι' αὐτά τὰ ἐπίγεια ἀγαθά. Ἄν ὁ Θεός μεριμνᾷ γιά τὰ πετεινά, πόσο μᾶλλον θά φροντίσει καί γιά σᾶς τούς ἀνθρώπους. Καί ὁ Θεός «οἶδε», γνωρίζει καλά τί χρει-

αζόμεθα. Ἐμεῖς, πρέπει νά ζητᾶμε πρῶτον τή Βασιλεία Του, καί ὅλα τὰ ἐπίγεια ἀγαθά θά μᾶς δοθοῦν ἀπό τόν Πανάγαθο.

Ὡστόσο, ἀξίζει νά δοῦμε τὰ πετεινά, τὰ πουλιά τῶν αἰθέρων καί ἔχουμε νά ὠφεληθοῦμε πολλά ἀπό τόν βίο τους. Στήν ἀρχή, ὁ Δημιουργός

Καί ὁ Θεός «οἶδε», γνωρίζει καλά τί χρειαζόμεθα.

τοῦ σύμπαντος κόσμου ἔφτιαξε τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ. Διαβάζουμε στή Γένεση: «Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα πετεινά πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τό στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ, καί ἐγένετο οὕτως» (Γεν. 1, 20).

Ἄς προσέξουμε ιδιαίτερα. Ἡ ὅλη κατασκευή τῶν πτηνῶν εἶναι τέτοια, ὥστε νά ἐκπληρώνεται ὁ σκοπός της. Δηλαδή, τό σῶμα εἶναι ἐλαφρό, τά κόκκαλά τους λεπτά καί κυλινδρικά καί μέσα τους ἔχουν ἀέρα. Στό στόμα τους ἔχουν ὀξύ ράμφος, γιά νά διασχίζει τόν ἀέρα, καί φέρουν πίσω οὐρά σάν πηδάλιο, πού στρέφεται δεξιὰ-ἀριστερά. Ἐπίσης, τό κυριότερο, εἶναι ἐφοδιασμένα μέ πτερρά, τά ὁποῖα κινοῦν καί ἔτσι πετᾶνε στούς αἰθέρες. Τά πτερρά, μάλιστα, εἶναι ἰσόμετρα καί ἰσόβαρα. Ἔχουν, ἐπίσης, μία μεμβράνη ἀδιάβροχη. Βέβαια, ἀνάλογα μέ τό πού διαβιώνουν καί τί τρώγουν ἔχουν καί τό ἀνάλογο ράμφος, πόδια καί πτερρά. Αὐτό συμβαίνει, γιατί ἄλλα εἶναι ἀρπακτικά ὄρνεα, ἄλλα ὑδροβία, ἄλλα ἀναρριχητικά, ἄλλα δενδροβατικά. Ἰδιαίτερα, τό ράμφος παίζει μεγάλο ρόλο στό κάθε εἶδος πτηνοῦ, γιατί μέ αὐτό τρέφονται, ἀμύνονται, ἀλλά καί φτιάχνουν τίς φωλιές. Ἐπειτα, ὁ λάρυγγας ἀποτελεῖται ἀπό δύο, τρόπον τινά, σωληνες. Ἀπό αὐτές, ἐξέρχεται ἡ φωνή καί δίνει διάφορους ἤχους. Ἐτσι, ἄλλα κράζουν, ἄλλα κοκκίζουν, ἄλλα κελαηδοῦν. Τό ὅλο, δέ, πτέρωμα τῶν πουλιῶν πολλές φορές εἶναι ὑπέροχο, χάρμα ὀφθαλμῶν, μέ τά διάφορα χρώματα καί τίς ἀποχρώσεις αὐτῶν.

Διδακτικός εἶναι καί ὁ οἰκογενειακός, θά λέγαμε, βίος τῶν πτηνῶν. Εἶναι πρότυπα συζύγων καί στοργῆς

ἔναντι τῶν τέκνων τους. Τό ἴδιο καί ἡ φωλιά τους. Τά πουλιά, λοιπόν, καθίστανται ὑπόδειγμα νοικοκυροσύνης καί φιλοκαλίας.

Τήν πιό σπουδαία φωλιά φτιάχνει τό χελιδόνι, πού θέτει πρῶτα τά στερεά ξύλα σάν θεμέλια καί μετά βάζει ἄλλα, πιό λεπτά, καί, κατόπιν, ἀλείφει τήν ὅλη κατασκευή μέ πηλό, γιά νά στερεωθεῖ. Μάλιστα, τό σχῆμα τῆς φωλιᾶς δέν εἶναι οὔτε γωνιῶδες, οὔτε πολυπλευρο, ἀλλά

Ἐμεῖς, πρέπει νά ζητᾶμε πρῶτον τή βασιλεία Του, καί ὅλα τά ἐπίγεια ἀγαθά θά μάς δοθοῦν ἀπό τόν Πανάγαθο.

σφαιρικό. Ἐτσι, ἔχει μεγαλύτερη εὐρυχωρία καί καλύτερη στερεότητά. Καί τό σημαντικό εἶναι ὅτι πάντοτε ἐπιστρέφει στήν παλαιά του φωλιά, ὅταν φεύγει καί ταξιδεύει ἄλλοῦ, ἀνάλογα τῶν καιρικῶν συνθηκῶν πού ἐπικρατοῦν.

Πολλά μπορούμε νά διδαχθοῦμε, ἂν σωστά καί προσεκτικά παρατηρήσουμε τά πετεινά τοῦ οὐρανοῦ.

Πολλά, ἀκόμη, μπορούμε νά διδαχθοῦμε, ἂν σωστά καί προσεκτικά παρατηρήσουμε τά πετεινά τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ Θεός ὅλα τά ἔχει δημιουργήσει «καλά λίαν».

Μελέτης Δαφνός

Τό θαυμαστό θερμορρυθμιστικό σύστημα τῆς γῆς

Γίνεται τακτικά λόγος γιά τό φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου¹. Αυτό πού πολλοί δεν γνωρίζουν εἶναι ὅτι τό φαινόμενο αὐτό ἀποτελεῖ μιά ἀπό τίς εὐεργετικότερες λειτουργίες τῆς ἀτμόσφαιρας, ἡ ὁποία, πέραν τῶν πολλῶν ἄλλων, προστατεύει τήν ἐπιφάνεια τῆς γῆς καί ἀπό μεγάλες θερμικές ἀπώλειες. Αὐτή ἡ θαυμαστή λειτουργία διαταράσσεται σήμερα ἀπό ἀνεξέλεγκτες ἀνθρώπινες δραστηριότητες.

Ὁ ἥλιος καί ἡ «δερμική μηχανή» τοῦ Πλανήτη

Ὅλες πρακτικά οἱ ἐνεργειακές ἀνάγκες τοῦ θαυμαστοῦ πλανήτη μας καλύπτονται ἀπό τόν ἥλιο. Τό φῶς τοῦ ἥλιου, μεταξύ ἄλλων, ἐνεργοποιεῖ τήν φωτοσύνθεση, ἐξατμίζει τά νερά τῶν θαλασσῶν, λυώνει τά χιόνια, ἐνεργοποιεῖ τοὺς ἀνέμους, θερμαίνει τή Γῆ καί τήν ἀτμόσφαιρα.

Τό φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου ἀποτελεῖ μιά ἀπό τίς εὐεργετικότερες λειτουργίες τῆς ἀτμόσφαιρας, ἡ ὁποία, πέραν τῶν πολλῶν ἄλλων, προστατεύει τήν ἐπιφάνεια τῆς γῆς καί ἀπό μεγάλες θερμικές ἀπώλειες.

Ὁ ἥλιος θερμαίνει τή Γῆ ἀνομοιόμορφα: Οἱ περιοχές τοῦ Ἰσημερινοῦ θερμαίνονται περισσότερο ἀπό τίς πολικές περιοχές καί λόγω τῆς κλίσης τοῦ ἄξονα τῆς Γῆς, ἡ ἡλιοφάνεια σέ ἕναν τόπο μεταβάλλεται κατά τίς διάφορες ἐποχές τοῦ χρόνου. Ἡ ἀτμόσφαιρα καί οἱ ὠκεανοί ἐργάζονται ἀσταμάτητα, γιά νά ἐξομαλύνουν τίς ἀνισορροπίες τῆς ἡλιακῆς θέρμανσης μέσω τῆς μεταφορᾶς ἀερί-

ων μαζῶν, τῆς ὠκεάνιας κυκλοφορίας κ.ο.κ.

Στή γιγάντια αὐτή θερμική μηχανή, πέρα ἀπό τοὺς ὠκεανούς καί τήν ἀτμόσφαιρα, συμμετέχει τό ἀνάγλυφο καί ἡ φύση τοῦ ἐδάφους, κα-

θώς καί ὅλοι οἱ ζωντανοί ὀργανισμοί μέσω ἀνταλλαγῆς ἀερίων μέ τήν ἀτμόσφαιρα (ὀξυγόνο, διοξειδίου τοῦ ἀνθράκα καί ἄλλων στοιχείων)². Ὅλα αὐτά διαμορφώνουν τό κλίμα τῆς Γῆς, κεντρική παράμετρος τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ θερμοκρασία.

Ὅλες πρακτικά οἱ ἐνεργειακές ἀνάγκες τοῦ θαυμαστοῦ πλανήτη μας καλύπτονται ἀπό τόν ἥλιο.

Ὁ θαυμαστός μηχανισμός ρύθμισης τῆς θερμοκρασίας τοῦ Πλανήτη

Κάθε ζωντανός ὀργανισμός ἔχει τό δικό του θερμορρυθμιστικό σύστημα, πού τόν βοηθᾷ νά προσαρμόζεται στίς μεταβολές θερμοκρασίας, ἀλλά καί ὅλος ὁ Πλανήτης, μέσω τῆς θερμικῆς μηχανῆς, φροντίζει, ὥστε ἡ μέση θερμοκρασία του νά παραμένει σταθερή.

Σέ πολύ-πολύ γενικές γραμμές:

Τά ἀέρια τῆς ἀτμόσφαιρας ἀφήνουν νά φθάνει στή γῆ ἡ πλειονότητα τοῦ ὁρατοῦ φωτός τοῦ ἡλίου. Ἡ ἀκτινοβολία αὐτή, ἀφοῦ ἀξιοποιηθεῖ γιά τίς ἐνεργειακές ἀνάγκες τοῦ Πλανήτη, ὑποβαθμίζεται σταδιακά σέ θερμότητα, ἡ ὁποία αὐξάνει τή θερμοκρασία τῆς ἐπιφάνειάς³.

Ἡ Γῆ μέ τή σειρά της, γιά νά διατηρήσει

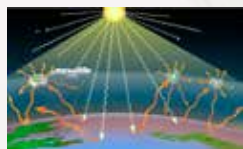
σταθερή θερμοκρασία, αποβάλλει τό πλεόνασμα θερμότητας με διάφορες διεργασίες: εξάτμιση νερού, άνοδικά ρεύματα άέρα, αλλά κυρίως με υπέρυθρη (θερμική) ακτινοβολία. Ή τελευταία ταξιθεύει από τήν επιφάνεια στην ατμόσφαιρα, όπου τό μεγαλύτερο μέρος της απορροφάται από ύδρατμούς και άερια θερμοκηπίου, όπως τό διοξείδιο τοῦ άνθρακα και τό μεθάνιο. Ένα μέρος από τή θερμική αὐτή ακτινοβολία εκπέμπεται στοῦ διάστημα και ένα μεγάλο μέρος επανεκπέμπεται στή Γῆ, προστατεύοντάς την από υπερβολική ψύξη.

Στό θερμορρυθμιστικό σύστημα τῆς Γῆς ἡ ατμόσφαιρα λειτουργεῖ σάν κεντρικός διαχειριστής («τροχονόμος») ἐνῶ συγχρόνως ἀποτελεῖ και τόν πιό εὐθραυστο κρίκο.

Χάρης στή ρυθμιστική αὐτή λειτουργία τῆς ατμόσφαιρας, τό ἀποκαλούμενο φυσικό «φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου», ἡ μέση θερμοκρασία στήν επιφάνεια τοῦ πλανήτη μας εἶναι 15 °C, ἰδανική γιά τή ζωή. Χωρίς τή θερμική προστασία τῆς ατμόσφαιρας ἡ μέση θερμοκρασία στή γῆ μας θά ἦταν -18 °C και οἱ διαφορές θερμοκρασίας μεταξύ ἡμέρας και νύχτας θά ἦταν ἀκραίες. Στή Σελήνη, πού δέν ἔχει ατμόσφαιρα, ἡ θερμοκρασία τήν ἡμέρα μπορεί νά φθάσει τοῦς +120 °C και τή νύχτα τοῦς -180 °C.

Τό ἀνθρωπογενές φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου

Στό θερμορρυθμιστικό σύστημα τῆς Γῆς ἡ ατμόσφαιρα λειτουργεῖ σάν κεντρικός διαχειριστής («τροχονόμος») ἐνῶ συγχρόνως ἀποτελεῖ και τόν πιό εὐθραυστο κρίκο.

Τό τραγικό εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ μόνος πού εἶναι σέ θέση νά κατανοεῖ σέ κάποιο βαθμό τόν μεγαλειώδη θερμορρυθ-

Τό τραγικό εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ μόνος πού εἶναι σέ θέση νά κατανοεῖ σέ κάποιο βαθμό τόν μεγαλειώδη θερμορρυθμιστικό αὐτόν μηχανισμό, εἶναι αὐτός πού τόν διαταράσσει!

μιστικό αὐτόν μηχανισμό, εἶναι αὐτός πού τόν διαταράσσει! Τά τελευταῖα 250 χρόνια, ἡ βιομηχανική ἀνάπτυξη, ἡ ἀνεξέλεγκτη καύση ὀρυκτῶν καυσίμων και ἡ περιοπή τῶν δασῶν (πού διαταράσσει τόν κύκλο τοῦ ἄνθρακα) αὐξάνουν τή συγκέντρωση αερίων τοῦ θερμοκηπίου στήν ατμόσφαιρα μέ ἐπιταχυνόμενο ρυθμό. Ἀπό τήν ἐναρξη τῆς Βιομηχανικῆς Ἐπανάστασης μέχρι τό 2009 τά ἐπίπεδα διοξειδίου τοῦ ἄνθρακα αὐξήθηκαν κατά σχεδόν 38% και τά ἐπίπεδα μεθανίου κατά 148%. Αὐτό ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα περισσότερη υπέρυθρη ακτινοβολία νά κατακρατεῖται στήν ατμόσφαιρα και νά επανεκπέμπεται στή Γῆ και ἡ θερμοκρασία τῆς επιφάνειας νά αὐξάνεται. Ὅταν, ὅμως, διαταράσσει κανεῖς τό θερμορρυθμιστικό σύστημα τῆς Γῆς, ὅλες οἱ κλιματικές παράμετροι ἀλλάζουν μέ τρόπο ἀπρόβλεπτο και μή ἐλεγχόμενο. Ἦδη τά σημάδια μιᾶς ἐπερχόμενης κλιματικῆς ἀλλαγῆς εἶναι φανερά και ἀνησυχητικά...

Βασίλειος Πετρούλας,
Φυσικός

1. Τά καιρικά φαινόμενα και τό φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου, συμβαίνουν στοῦ κατώτερο στρώμα τῆς ατμόσφαιρας, τήν τροπόσφαιρα (0-15 χλμ ὕψος), ἡ ὁποία περιέχει τά 3/4 τῆς ατμοσφαιρικῆς μάζας.
2. Climate and Earth's Energy Budget, <https://earthobservatory.nasa.gov/features/EnergyBalance>.
3. Ἡ ἐνέργεια δέν χάνεται, ἀλλά μέσα ἀπό τίς διάφορες ἐνεργειακές δραστηριότητες ὑποβαθμίζεται σταδιακά σέ θερμότητα.

«Άκου, ψυχολόγε, τί θά πεῖς στοῦ παιδιῦ μου...»

Συχνά, ὅταν ὑπάρχουν δυσκολίες μέ τό ἔφηβο παιδί, οἱ γονεῖς καταφεύγουν σέ κάποιον ψυχολόγο. Δυστυχῶς, ὅμως, χωρίς γνήσια διάθεση αὐτοκριτικῆς, ἀναγνώρισης τῶν δικῶν τους εὐθυνῶν γιά τά προβλήματα τοῦ παιδιοῦ τους καί ἐπιθυμίας νά βρεθοῦν δίαυλοι ἐπικοινωνίας μαζί του, μένουν ἀμέτοχοι στή θεραπευτική διαδικασία. Ἄν τό παιδί συμμορφωθεῖ μέ τίς δικές τους ἐπιταγές καί προσδοκίες, τότε «ἄξιζε τό ἔξοδο τοῦ ψυχολόγου». Ἄν ὄχι, ὁ ψυχολόγος «δέν κάνει σωστά τή δουλειά του».

Τό πρόβλημα ἔγκειται στό ὅτι δέν ἀκοῦν πραγματικά τό παιδί τους. Ἐστιάζουν στίς δικές τους ἀνησυχίες, ἀδιαφορώντας γιά τό τί αὐτό νιώθει καί γιατί τό νιώθει. Ἐστιάζουν στό σύμπτωμα, ὄχι στήν αἰτία. Καί, δυστυχῶς, δέν ἀκοῦν οὔτε τόν εἰδικό. Τά πιά συχνά αἰτήματα πού δέχομαι εἶναι πῶς «δέν διαβάζει» ἢ «τεμπελιάζει» καί μοῦ ζητοῦν νά τό πείσω νά διαβάσει περισσότερο, χωρίς νά σταθοῦν στό ΓΙΑΤΙ συμπεριφέρεται/ἀντιδρᾷ κατ' αὐτόν τόν τρόπο.

Τό πρόβλημα ἔγκειται ὁὅτι ὅτι δέν ἀκοῦν πραγματικά τό παιδί τους. Ἐστιάζουν στίς δικές τους ἀνησυχίες, ἀδιαφορώντας γιά τό τί αὐτό νιώθει καί γιατί τό νιώθει. Ἐστιάζουν στό σύμπτωμα, ὄχι στήν αἰτία.

Πίσω ἀπό τή συγκεκριμένη συμπεριφορά συνήθως κρύβεται ἄγχος ἢ στεναχώρια, πού ἔχει τίς ρίζες της στό οἰκογενειακό ἢ σχολικό περιβάλλον. Τό παιδί εἶναι κομμάτι ἑνός ευρύτερου συστήματος, μέ τό ὁποῖο

διαρκῶς ἀλληλεπιδρᾷ. Ὅταν τό σύνολο παρουσιάζει δυσλειτουργία, τό παιδί ἐκδηλώνει τό σύμπτωμα, συχνά μέ τή μορφή ἀγχωδῶν ἢ καταθλιπτικῶν διαταραχῶν. Δέν εὐθύνεται, λοιπόν, τό ἴδιο. Ἄν ἕνα λουλούδι μαραίνεται, δέν τό κατηγοροῦμε, ἀλλά φροντίζουμε τό περιβάλλον του, μέ πότισμα, λίπασμα, ἀλλαγὴ χρώματος ἢ/καί θέσης. Ἐτσι καί ἕνα παιδί χρειάζεται φροντίδα καί προσοχή. Ὅταν κάτι στή στάση του μᾶς προβληματίζει, τό ἐρώτημα δέν εἶναι τί φταίει σέ ἐκεῖνο, ἀλλά τί φταίει σέ ἐμᾶς καί τί μποροῦμε νά ἀλλάξουμε.

Πρόσφατα, παρουσία τοῦ παιδιοῦ, ὁ πατέρας ζήτησε νά πείσω τόν γιό του ὅτι τό ἄγχος πού αἰσθάνεται, λόγω προβληματικοῦ σχολικοῦ περιβάλλοντος, δέν εἶναι πραγματικό, ἀλλά τό φαντάζεται! Ἄλλη μητέρα, ἔφηβης μέ βαριά κατάθλιψη καί

Ὅσοι σκέφτονται νά ἀπευθυνθοῦν σέ εἰδικό μιά γιά τῶν παιδιῶν τους, δά πρέπει νά γνωρίζουν πῶς ἡ θεραπευτική συμμαχία δέν συνάπτεται μέ τοῦς ἰδίους, ἀλλά μέ τό παιδί.

αὐτοκτονικό ἰδεασμό, ἀδιαφορώντας γι' αὐτά, ἀπαιτοῦσε νά τήν πείσω νά διαβάσει περισσότερο!... Πῶς εἶναι δυνατόν νά ἀδιαφοροῦμε γιά ἕνα παιδί πού ὑποφέρει καί νά ἀκυρώνουμε τά συναισθήματά του;

Ὅσοι σκέφτονται νά ἀπευθυνθοῦν σέ εἰδικό γιά τῶν παιδιῶν τους, θά πρέπει νά γνωρίζουν πῶς ἡ θεραπευτική συμμαχία δέν συνάπτεται μέ τοῦς ἰδίους, ἀλλά μέ τό παιδί, ὅπως ἐπιβάλλεται ἠθικά καί δεοντο-

λογικά, μέ μοναδικό σκοπό τό συμφέρον του. Συχνά μοῦ ζητεῖται «συμμαχία» μέ τόν γονέα, ὥστε νά πειστεῖ ὁ ἔφηβος νά συμμορφωθεῖ: Νά δεχτεῖ ἀκόμη μία δραστηριότητα, νά περιορίσει τίς ἐξόδους του, νά ἀλλάξει τίς παρέες του κ.ἄ. Ἡ, μοῦ δίνονται σαφεῖς ὁδηγίες γιά τό τί νά τοῦ πῶ, ὥστε νά προσαρμοστεῖ στίς ἀπαιτήσεις τους.

Ὁ εἰδικός δέν εἶναι «σύμμαχος» τῶν γονέων, οὔτε, ὅμως, καί ἀντίπαλός τους. Ἔχουμε ὅλοι τόν ἴδιο στόχο: νά βοηθήσουμε τό παιδί μέ ὅ, τι μέσα διαθέτουμε.

*Ὁ εἰδικός δέν εἶναι «σύμμαχος»
τῶν γονέων, οὔτε, ὅμως, καί ἀντί-
παλός τους.*

Ὁ ψυχολόγος προσπαθεῖ μέ ἐνσυναίσθηση νά καταλάβει τό παιδί, νά τό βοηθήσει νά διαχειριστεῖ τά θέματά του, ἀλλά καί νά ὑποδείξει στούς γονεῖς λάθη προσέγγισης καί τρόπους βελτίωσης τῆς μεταξύ τους ἐπικοινωνίας.

Οἱ γονεῖς χρειάζεται νά στέκονται μέ στοργή δίπλα στό παιδί τους, χωρίς πανικό ἢ ἀδιαλλαξία. Νά θέτουν ὅρια, χωρίς νά

*Πόσο διατεθειμένοι εἴμαστε νά
ἀγγάζουμε διάσεις καί παρω-
μένες ἀντιλήψεις, γιά χάρη τοῦ
παιδιοῦ μας;*

ἐξαντλοῦν τήν αὐστηρότητά τους. Νά μὴν τό θεωροῦν κτῆμα τους ἢ προέκταση τοῦ ἑαυτοῦ τους, ἀλλά νά ἀναγνωρίζουν τά δικά του «θέλω», ὅσο διαφορετικά κι ἂν εἶναι ἀπό τά δικά τους.

Πρὶν λοιπὸν ξεκινήσει ἡ ἀναζήτηση τοῦ «σωστοῦ εἰδικοῦ», καλὸν εἶναι νά ἔχει προηγηθεῖ ἕνας ἐσωτερικὸς ἔλεγχος:

Πόσο διατεθειμένοι εἴμαστε νά ἀλλάξουμε στάσεις καί παγιωμένες ἀντιλήψεις, γιά χάρη τοῦ παιδιοῦ μας; (π.χ. «Εγὼ ἔτσι ξέρω», «Εμένα ὁ πατέρας μου...», «Εμεῖς παιδιά, τολμούσαμε νά...»; κλπ.)

Εἴμαστε πρόθυμοι νά γίνουμε πιό αὐστηροί ἢ πιό ἐλαστικοί;

Συνειδητοποιοῦμε ὅτι ἀπέναντί μας ἔχουμε μιὰ ξεχωριστὴ προσωπικότητα, μέ δικές της ἀνάγκες, ικανότητες, ἐπιθυμίες καί ὄνειρα;

Ἀκοῦμε πραγματικά, χωρὶς ἀναιτίως νά ἐναντιωνόμαστε καί νά ἐπιβαλλόμαστε ἄκριτα;

Ἀντέχουμε τὴ ματαίωση τῶν –ἐνίστε ἐγωιστικῶν– προσδοκιῶν μας;

Ἴσως, μέσα στὴ δυσκολία τοῦ παιδιοῦ μας βρίσκεται ἡ δική μας εὐκαιρία γιά ταπείνωση· νά βγοῦμε ἀπὸ τὸν ἐγωκεντρισμὸ μας καί νά σταθοῦμε μέ ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον ἀπέναντι στό παιδί μας, νά τό ἀκούσουμε μέ ἀνοιχτὴ καρδιά καί νά ἐμπιστευθοῦμε τό φορτίο μας στὸν Χριστό.

*Ἰσως, μέσα στὴ δυσκολία τοῦ
παιδιοῦ μας βρίσκεται ἡ δική μας
εὐκαιρία γιά ταπείνωση.*

Ἐκεῖνος γνωρίζει, προπορεύεται καί μπορεῖ νά ἐνεργήσει ἀκόμη καί μέσα ἀπὸ τίς δικές μας ἀνθρώπινες ἀδυναμίες, ἀποτυχίες καί ψυχικὲς δίνες. Χωρὶς αὐτὴ τὴν ἀκλόνητη πεποίθηση πὼς ὁ Θεὸς εἶναι παρὼν καί ἐνεργὸς, τό πρόβλημα γίνεται ἀδιέξοδο, καί οἱ σχέσεις μας δοκιμασία δίχως λύτρωση.

Νά θυμόμαστε πὼς ἡ ψυχικὴ ὑγεία τοῦ παιδιοῦ μας ἐξαρτᾶται πρωτίστως ἀπὸ ἐμᾶς, τὴ στάση μας καί τὸν τρόπο πού θά σταθοῦμε δίπλα του – μέ ταπείνωση, διακρίση καί ἀγάπη.

Ἀγγελικὴ-Ἐλευθερία Ἰ. Παπασαραντοπούλου,
Ψυχολόγος

Ἡ ἐλευθερία

Ζητᾶμε τὴν ἐλευθερία. Τὴ ζητᾶνε ὅλα τὰ παιδιά, ὅλοι οἱ νέοι, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Ἀγαθὸ καὶ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ ἡ ἐλευθερία. Ἐπαναστατοῦμε καὶ δέν θέλουμε κανέναν νὰ μᾶς τὴν ἀφαιρέσει. Πολεμᾶμε σθεναρὰ νὰ ἀποτινάξουμε τὰ δεσμὰ πού μᾶς περιορίζουν. Εἴμαστε πλασμένοι νὰ ζοῦμε καὶ νὰ ἀναπνέουμε ἐλεύθερα. Νιώθουμε ἀσφυξία, ὅταν μὲ διάφορους τρόπους μᾶς ἀφαιροῦν τό ὀξυγόνον τῆς ἐλευθερίας.

Ἡ ἱστορία εἶναι γεμάτη ἀπὸ ἀγῶνες γιὰ τὴν ἐλευθερία. Ἡ σημερινὴ ἐποχὴ ἔχει σφραγιστεῖ, ἐπίσης, μὲ ἀγῶνες γιὰ τὴν ἐλευθερία. Ὅμως ποτέ ἄλλοτε δέν ἔγιναν περισσότερες διαμαρτυρίες· ποτέ ἄλλοτε δέν ὑψώθηκαν τόσα λάβαρα· ποτέ δέν χύθηκε τόσο αἷμα γιὰ τὴν ἐλευθερία,

ὅσο χύθηκε στὸν αἰῶνα μας. Ἀλλὰ καί ποτέ ἄλλοτε δέν παρατηρήθηκε τόση σύγχυση καὶ ἐκμετάλλευση στοῦ ὀνόματος τῆς ἐλευθερίας

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλασμένος, γιὰ νὰ γίνῃ μέτοχος στὴν ἐλευθερία τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Ὅπως ὁ Θεός εἶναι ἐλεύθερος, ἀφοῦ δέν ὑπάρχει κάτι πού νὰ Τόν καθορίζει, ἀκριβῶς ἔτσι καὶ ὁ ἄνθρωπος –αὐτό πρέπει νὰ τό καταλάβουμε– λόγω τοῦ ὅτι εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ἔχει κατὰ χάριν ἐλευθερία. Γι' αὐτό εἶναι ἀπολύτως σημερινό νὰ κατανοηθοῦν τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰωα. γ', 32) καὶ «ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθημεν ἀδελφοί» (Γαλ. ε', 13).

Δ. Σωτηρίου

ΜΕ ΤΟΝ ΦΑΚ[Ο] ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Εκδρομή στο Ίερό Ήσυχαστήριο Κεχαριτωμένης Θεοτόκου στην Τροιζήνα

Τό Σάββατο, 27 Σεπτεμβρίου 2025 μέσα σέ κλίμα χαράς πραγματοποιήθηκε ή έκδρομή πού διοργάνωσε ή ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ στό Ίερό Ήσυχαστήριο Κεχαριτωμένης Θεοτόκου στήν Τροιζήνα καί στόν Πόρο.

Ή έκδρομή ήταν αφιερωμένη στό πρόσωπο του μακαριστού πατρός Έπιφανίου Θεοδωρόπουλου, ιδρυτή του Ίερού Ήσυχαστηρίου, πού τό θεμελίωσε τό 1976. Ο σημερινός Ήγούμενος του, Αρχιμανδρίτης Σπυρίδων Παυλόπουλος, καθώς καί ο Αρχιμανδρίτης Ίγνάτιος Πατεστής μās

χάρισαν τή μοναδική εύλογία νά μās μιλήσουν γιά τήν Άγία βιοτή του πατρός Έπιφανίου Θεοδωρόπουλου. Μās δόθηκε ή εύκαιρία νά προσκυνήσουμε καί τόν τάφο του.

Άκολούθησε μεσημεριανή επίσκεψη στό όμορφο νησί του Πόρου καί απογευματινή βόλτα στό πανέμορφο Ναύπλιο.

Ξεχωριστής σημασίας ήταν ή εύκαιρία πού μās δόθηκε νά επικοινωνήσουμε μεταξύ μας καί ν' ανταλλάξουμε σκέψεις. Ψάλλαμε ύμνους γιά τήν Παναγία καί τραγουδήσαμε όλοι μαζί τραγούδια πού σφράγισαν τήν νιότη μας καί παραμένουν διαχρονικά!

Είθε καί σέ άλλες επόμενες παρόμοιες εύκαιρίες, σύν Θεώ!

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό Έλληνορθόδοξης Μαρτυρίας • ISSN: 1107-8979

Ίδιοκτήτης: Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

Βασ. Γεωργίου Α' 5 • 241 33 • Καλαμάτα • Τηλ.: 27210 23176 • Τηλ. & Fax: 27210 26478

www.xristegi.gr • info@xristegi.gr • [f](#) Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

ΚΩΔΙΚΟΣ: 220020